

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XIV. V Ljubljani, novembra 1897. *11. zvezek.*

Praznik vseh svetnikov.

I. Svetniki in mi!

Posnemajte mene, bratje! in glejte
na tiste, kateri tako živé, kakor imate
vzgleđ nad nami. Filip 3, 17.

Ko bi nam neskončno pravični in sveti Bog povračeval po naših delih in hudobijah, bi ne bil poslal svojega jedinorojenega Sina kot Odrešenika in Zveličarja, — temveč kot ostrega Sodnika na svet. Toda Bog se je pokazal tako velicega v svoji ljubezni in usmiljenju do nas ubogih ljudij, da nam je poslal svojega Sina, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi, marveč doseže večno življenje. Ni nam torej poslal svojega Sina, da bi nas sodil, nam povračeval po naših delih in nas pogubljal, temveč da bi nas rešil greha in večne smrti, ter nas opravičil, posvetil in večno zveličal. —

Precej po grehu prvih starišev se je pokazala milost našega Boga nad človekom. Bog ju je nagibal k spoznanju in kesanju, tedaj k pokori; obljubil jima je Odrešenika, ki bo kači glavo strl, in zatrl kraljestvo hudobnega duha ali greh, ter jima zopet zaslužil večno življenje. In te obljube je Bog potem v teku časa na mnoge načine brezštevilkokrat ponavljal. Vsi preroki stare zaveze so kazali na Kristusa in spričevali, kakor uči sv. Peter, da bodo v njegovem imenu dobili odpuščanje grehov vsi, ki bodo vanj verovali. — Ko je pa prišla določena ura, da je jedinorojeni iz Boga Očeta sam v človeški podobi prišel na svet, hodil je z nepopisno ljubeznijo po hribih in dolinah iskat izgubljenih ovác svojega Očeta, ter pričal z besedo in deli, da je On rešenik grešnikov, pravi

Zveličar svetá, ki je prišel iskat in zveličat vse, kar je bilo zgubljenega.

Da je Kristus naš pravi Zveličar, to resnico nam potrjujejo vsi apostoli, svetniki in pobožni ljudje; kajti ravno življenje apostolov, svetnikov in drugih pobožnih duš v vseh krščanskih stoletjih je najjasnejše spričevalo ljubezni in mogočnosti našega božjega Zveličarja. Življenje svetnikov je živa priča, da je Kristus res prišel zdraviti in iskat, kar je bilo zgubljenega; nam zopet dat, kar nam je greh vzel; nad svetniki vidimo spričano resnico, da Kristus res daje slepim pogled, gluhim posluš, kruljevim hojo, gobovim zdravje in mrtvim življenje. Svetniki so priče Jezusove zveličalne milosti in moči, ker je naredil iz krivičnikov — pravične, — iz grešnikov — svetnike, — iz otrok hudobnega duha — otroke božje. Svetniki in pobožni ljudje vseh časov stojé kakor zgovorne priče pred nami, kaj premore Jezus pri takih, ki se mu iz vsega srca vdajo, in ostanejo zvesti njegovi milosti. Da bi se tudi mi po vzgledu svetnikov tesneje oklenili svojega Zveličarja, ter tako občutili njegovo moč in ljubezen, premišljujmo danes, ko obslužujemo slovesno spomin vseh svetnikov, življenje svetnikov in svoje ter vam zakličem besede sv. Pavla: *posnemajte mene, bratje! in glejte na tiste, ki tako živé, kakor imate vzgled nad nami.*

I. Če premišljujemo življenje svetnikov, zdi se nam močno podobno našemu, od druge strani pa zopet močno različno od našega.

Nekateri ljudje imajo čudne zapopadke o svetnikih. Njim ne gre v glavo, da so bili svetniki tudi ljudje, kakor mi, in da so živeli v enakih razmerah, kakor mi. Pa ti se motijo. Svetniki so bili ljudje, kakor smo mi; bili so v grehah spočeti in rojeni, kakor mi; živeli so na zemlji ravno pod tem solncem, kot mi; imeli so vsak svoj stan, kakor mi; nekateri so bili bogati, drugi revni; nekateri so imeli visoke službe, drugi ne; nekateri so bili duhovni, drugi ne; nekateri so bili učeni, drugi zopet ne; nekateri so bili zakonski, drugi samski; imeli so svoje dela in opravila, kakor mi; imeli so svoje telesne potrebe do jedi, pijače, obleke in strehe, kakor mi; imeli so svoje križe in težave, kakor mi, ali pa še več; imeli so istega Zveličarja, kot mi; njim se je označevala ista beseda božja, kot nam; imeli so iste zakramente in pomočke zveličanja, kot mi. V tej zadevi so nam torej svetniki povse jednaki, — ali vsaj močno podobni. Od druge strani je pa

vendarle med nami in svetniki velik razloček. Vzemimo si za vzgled precej prve kristijane v Jeruzalemu.

Ko so prejeli sv. krst, in vstopili v Jezusovo cerkev, postali so v mislih in delih vsi drugačni ljudje, kot poprej. Duh božji je bil v njih. Bili so jednega srca in misli, vsi vneti za Boga. Svet se je čudil nad njihovim spremenjenjem. Bili so ponižni in krotki, ljubeznjivi in potrpežljivi. Kristusa so ljubili nad vse, pa tudi med seboj so se ljubili. Tudi svoje sovražnike so ljubili. Po vzgledu svojega nebeškega učenika so tudi oni ob smrtni uri molili za svoje nasprotnike, rekoč: Gospod, ne šteje jim tega v greh! Greh so sovražili nad vse, in za vse dobro se borili. Hodili so po ozki poti zatajevanja samega sebe, in križanja svojega mesa. Svetu so se odpovedali, in Kristusa pesnemali. Njihova vera ni bila mrtva, temveč delavna v ljubezni in dobrih delih. Pripravljeni so bili dati za Boga in bližnjega življenje in kri in vse imetje. Niso iskali tega, kar je na zemlji, marveč to, kar je zgoraj, kjer je Kristus na desnici božji. Bili so na svetu, pa ne od svetá. Kar je sv. apostol Pavel rekel sam o sebi, to je smel vsak, več ali manj opravičeno, o sebi reči: *S Kristusom sem na križ pribit. Živim, — toda ne jas, živi pa v meni Kristus. Da pa sedaj živim v mesu, živim v v veri Sinu božjega, ki me je ljubil, in dal samega sebe za-me.* (Gal. 2. 19.)

V tej zadevi, predragi! je pa med nami in svetniki velik razloček. Naše misli in dela so vse drugačne od misli in del svetnikov. Mi smo vsi pozemeljski, posvetni, polni madežev na duši. Kdo izmed nas si upa reči v pričo vsevednega Bega: jaz ljubim Kristusa nad vse, bolj kakor vse, kar je na svetu, ali kar svet more dati? Kdo si upa ali sme reči: jaz križam svoje meso z grehi in željami vred? Kdo more reči: odmrli sem grehu, in ne živim sam, temveč Kristus v meni živi, misli, govori in želi? Kdo si upa reči: živim sicer na svetu, pa njegove misli in dela mene ne brigajo? Kdo sme reči: ljubim svojega bližnjega, kakor sebe? Lačne nasitujem, žejne napajam, nage oblačim, sploh vsem na telesu in duši potrebnim pomagam z veseljem, kakor sebi? Več nočem govoriti. Že to malo, kar sem rekel, zadostuje, da spoznamo, da je med nami in svetniki velik razloček.

II. Pa kako je to, da so svetniki, če so bili nam podobni ali jednaki, vendarle svetejše in pobožnejše živeli? — Glejte, svetniki so imeli v sebi svetega Duha, kateri jih je vodil in jim dajal dobre misli in vodila, katere

so poslušali. Tega sv. Duha pa niso imeli že po naturi v sebi, zakaj ker po naturi so bili slabe, nevedne, grešne stvari, kakor mi, temveč tega sv. Duha je poslal Kristus apostolom in tisočerm drugim binkoštni praznik in poslej do današnjih dni. Ta sv. Duh jih je spremenil in razsvetlil, da so božjo besedo umeli in spolnovali. Tako piše vsaj sv. apostol (Ef. 2, 4 — 6.): *Bog pa, ki je bogat v usmiljenju, nas je zavoljo svoje prevelike ljubezni, s katero nas je ljubil, ko smo bili mrtvi zavoljo grehov, oživil s Kristusom vred, in nas obudil, in nam dal sedeti v nebesih s Kristusom Jezusom.* Tedaj jih je sv. Duh obudil od smrti v življenje, in prestavil v nebeško mišljenje!

Toda njih sveto življenje in mišljenje pa ni bilo le samo delo sv. Duha, temveč tudi njih zasluženje.

Sv. Duh jih je navdihoval, da so spoznali grozo in nesrečo greha, oni se pa niso ustavljali milosti božji, temveč so poslušali glas božji in spolnovali; sv. Duh jim je dal spoznati, da je križani Bog njih Zveličar, oni pa so trdno verovali in upali vanj, ter se pridno posluževali zveličalnih pomočkov in sv. zakramentov. In tako je prišlo, da so bili vedno močnejši v dobrem, zmagovalci v boju in skušnjavah. Božji ogenj jih je čistil in jim dajal moč in rast v svetosti, oni so pa tudi netili ta božji ogenj v sebi!

Sedaj pa kristijani, vprašajmo se odkritosrčno, ali imamo tudi mi ta božji ogenj, božjega — Duha v sebi? Pač res, da smo sv. Duha tudi mi vsi pri sv. krstu prejeli, zakaj sv. krst ni prazno, vnanje znamenje, po katerem vstopimo in se vpišemo v Jezusovo cerkev, temveč podeluje moč, da moremo po Jezusovi veri živeti; sv. krst nas je očistil, umil in posvetil. Toda kdo ima še tisto krstno milost in moč sv. Duha v sebi? Ali je že nismo sto in stokrat zadušili v sebi z grehom; kjer pa milosti sv. Duha ni, tam tudi ni na zveličanje misliti, ker brez milosti božje ne more nihče zveličan biti. — Kaj nam je torej storiti, ako se hočemo zveličati? Milost božjo moramo v sebi obnoviti.

III. Da moremo zgubljeno milost, ki nam je k zveličanju potrebna, zopet nazaj dobiti, nad tem ni nobenega dvoma, ker Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali, torej tudi mi.

1. Prvi pogoj pa, da zadobimo zgubljeno milost k zveličalnemu in svetemu življenju pa je, da stopimo po zakramentu sv. pokore in svetega Rešnjega Telesa s Kristusom v tesno zvezo in se popolnoma z njim združimo. Znano vam mora biti, kaj govori

Kristus pri svetem Janezu (15.): *Jaz sem trta, vi mladike. Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, (ako ne ostane na trti) tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Kdor ostane v meni, in jaz v njem, on rodi veliko sadu, ker brez mene ne morete nič storiti.* Kdor hoče torej sveto živeti in zveličan biti, mora s Kristusom stopiti v živo zvezo, se mora v njega vcepiti in Kristus v njega. Mi moramo pretrgati vsako zvezo z grehom, s satanom, in s Kristusom v zvezo stopiti, potem nas bo duh Kristusov napolnil, da bomo drugi ljudje, vneti za lepe čednosti in dobra dela. Nespameten je, kdor meni, da bo brez te zveze s Kristusom mogel kaj za zveličanje storiti, ravno tako nespameten, kakor če bi trdil, da bo tudi mladika, ki se odtrga od debla, zelenela in sad rodila. — Če je kdo bolan med vami, ne bo čakal, da bi ozdravel, in potem še le poslal po zdravnika; temveč poprej po zdravnika pošlje, dokler je bolan, zakaj ker bolnik potrebuje zdravnika, ne zdravi človek. Tako je tudi z dušno boleznijo. Mi moramo torej zdravnika Kristusa v sé sprejeti, ž njim stopiti v živo zvezo, potem nam bo še le mogoče sveto misliti, delati in živeti.

2. Ni pa še zadosti k zveličanju, da mi samo stopimo v zvezo s Kristusom, mi moramo tudi v tej zvezi stanoviti ostati. Kaj bi pomagalo, če bi kdo s Kristusom po živi veri, in ljubezni, in po vredni prejemi sv. zakramentov jeden postal, če bi pa potem zopet z grehom raztrgal to zvezo in jedinstvo? Mladika le toliko časa lepo raste, zeleni, cvete in sad rodi, dokler z deblom v zvezi ostane; ako jo odkrhneš od debla, se ti posuši in sadu ni. Ravno tako se godi človeku, če greši. Duh Jezusov, duh resnice in milosti božje beži od njega, vera slabí, ljubezen omrzne, molitev zastaja, veselje do božje besede prenehuje, za pobožne ljudi ne mara, sv. zakramente opušča, lahkomiselnost in posvetni duh ga prevladuje, vest mu vedno bolj oglušuje, greh zadobiva moč nad njim, in vse pobožno življenje, katero je zagnalo lepe kali, se zaduši — zamré. Kdor pa nasproti stanoviten ostane v zvezi s Kristusom, ta stopa vedno z novim veseljem in gorečnostjo višje in višje, je pobožnejši, vedno svetejši. Spričevanja za to nam dajejo vzgledi svetnikov in drugih bogoljubnih duš!

IV. Pa še jedno poskušnjo mora prebiti, kdor hoče po vzgledu svetnikov sveto živeti in zveličalno umreti, in ta je: mora potrpežljivo prenašati bridkosti. Brez križa in težav ni nobenega človeka. Mi nimamo tukaj na zemlji nebes, ker smo jih z grehom zgubili. Vrh tega pa občutimo bridko nasledke greha.

Imamo trohljivo, umrljivo, mnogim boleznim podvrženo telo, in razne druge nezgode nas obilnokrat obiskujejo. Revščina in mnoge potrebe so vedno med nami! Bogastvo, čast in veljava so minljive dobrate. Prijateljstvo je nestanovitno. Kdor je danes z nami, je jutri zoper nas. Poslednjič pa pride smrt, ki razdere in pretrga z mrzlo roko vse, kar nam je bilo dražega, — in s solznim očesom se oziramo za temi, ki nam jih je pograbila. — Vrh tega pa zadene človeka še marsikaj, na kar še nekdanj mislil ni. V srcu se vzdigujejo skušnjave in boji, ki hujše pekó in vznemirjajo človeka, kolikor pobožnejši hoče biti. Dušno trpljenje, skušnjave in zapuščenoost še bolj bolé, kot križi, ki pridejo od zunaj! Pa tudi ti ne izostanejo. Dostikrat je človek preziran, zaničevan, preganjan in hudobno napadan, če tudi po nedolžnem. Kolikokrat se ravno nad pobožnim spolnuje beseda Gospodova (Jan. 15, 19.): *Ko bi bili od sveta, bi vas svet ljubil; ker pa niste od svetá, temveč sem vas jaz od svetá odbral, zato vas svet sovraži!*

Kristijani, nikar pa ne smete misliti, da tacih zaničevanj in težav svetniki niso imeli, ali pa, da jih niso pekle! Svetniki so imeli občutljivo srce, kakor mi, in morda še občutljivejše, toda prenašali so vse hudo mirno, potrpežljivo, v božjo voljo vdani, dobro vedoč, da vsak, ki hoče pobožno živeti, mora preganjanja trpeti, in križe in težave imeti; dobro so vedeli za besedo Gospodovo: *Hlapec ni več, kot gospod; ako so mene preganjali, bodo tudi vas; ako so že mene belzebuba zvali, kako bodo še le vas!* Kdor hoče za menoj hoditi, naj zatajuje samega sebe, naj vsaki dan zadeva križ, in naj ga nosi za menoj! To moramo vedeti tudi mi, in se po tem ravnati. Tudi mi moramo vedeti, da so taki križi in težave slehernemu potrebni, kdor hoče sveto živeti. Če se drevesce ne obrezuje in ne snaži, poganja bujne, divje rastline, ki ga ovirajo v lepi rasti; tako je tudi s človekom. Težave in bridkosti morajo priti nad njega, da ga poboljšajo in čistijo, zato je rekel nadangelj Tobiji (12, 13.): *Ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila.* Kdor hoče sveto živeti, se mora tedaj, kakor svetniki, v peči bridkosti čistiti!

Tako glejte, sem vam pokazal, kako moremo tudi mi po vzgledu apostolov, svetnikov in drugih pobožnih duš, deležni biti Kristusovega duha, ter tako sveto, pobožno in zveličalno živeti. — Kdor v današnjih dneh tako živi, kakor so pravi učenci Kristusovi živeli v prejšnjih časih, da se namreč s celim srcem Bogu daruje,

vredno sv. zakramente prejema, ter vedno v tesni zvezi s Kristusom t. j. v milosti božji živi in njemu sledi, bo vedno svetejši, in kdor voljno z njim trpi, bo tudi z njim poveličan! Posnemajmo torej, kakor nam kliče sv. apostol, nje, in glejmo na nje, ki tako živé, kakor je živel Kristus! Naša jedina želja naj bo živeti s Kristusom in za Kristusa, kakor so živeli svetniki, in tudi mi bomo potem kedaj v njih družbi vsi srečni v nebeškem kraljestvu častili in molili Boga od vekov na veke! Amen. Andr. Šimenec.

2. Blaženi Klemen Hofbaver (Dvořak).

Vsi svetniki in svetnice božje,
prosite Boga za nas!

Sv. cerkev.

Dne 16. marca 1820. (tedaj pred 77 leti) je bil na Dunaju nek prav posebno nenavaden pogreb. Nesli so k pogrebu sedemdeset let starega mašnika, ki je bil več let spovednik pri nunah Uršulinkah. Pogreb je bil namenjen prav tih in ponižen, pa je bil častiljiv in velikansk, kakoršnih tudi Dunaj še ni videl. — Ko so namreč Dunajčanje zvedeli, da je umrl nunski spovednik, drlo je vse skupaj; zdelo se je, da je cel Dunaj po koncu. Dasiravno je bilo pusto, neprijazno vreme in je iz goste megle pršil droben dež, bilo je vendar po vseh ulicah, kjer se je pomikal pogreb, natlačeno ljudstva. Ljudje iz vseh stanov so se vdeleževali pogreba, tudi iz cesarske rodovine si jih videl, sicer pa so bili navzoči berači in rokodelci, dijaki in profesorji, vojaki in invalidi, žlahtne gospe in matere z otroci v naročju, vse je hotelo videti pogreb. In še le na trgu pred sv. Štefansko cerkvijo — tam je bila glava pri glavi, lučica pri luči in sv. Štefanska cerkev natlačena do zadnjega kotiča. — Pa kdo je bil vendar ta mašnik, da so ga pokopali s tako častjo?

To je bil častitljiv oče Klemen Hofbaver (Dvořak), ki je umrl v duhu svetosti in ki je bil tudi res od sedanjega papeža Leona prištet med blažene, to se pravi, da se mu je pripoznala čast altarjev in da ga smemo na pomoč klicati in reči: Blaženi Klemen, prosi Boga za nas!

Ker je tedaj blaženi Klemen jeden najnovejših svetnikov in ker se je njegovo delovanje godilo v glavnem mestu našega cesarstva in se tedaj lahko tudi naš svetnik imenuje, zato hočem izmed množice svetnikov posebno tega izbrati in ga v vzgled po

staviti, da, ko se danes vsem svetnikom priporočamo, še posebno tega na pomoč kličemo, rekoč:

Blaženi Klemen, prosí Boga za nas!

Blaženi Klemen je bil rojen v Tasvicih na Moravskem 26. decembra 1751. leta od pobožnih, krščanskih starišev. Njegov oče je bil mesar, ki je s svojim rokodelstvom pošteno redil veliko družino. Bilo je namreč dvanajst otrok, katerih sedem je pomrlo v mladosti; Klemen, ali kakor so mu pri krstu rekli: Janez, je bil najmlajši. Do očetovega rokodelstva ni imel veselja, ker je bil krotkega, usmiljenega srca. Napeljevan od zares pobožne matere je od mladega imel največje veselje pri molitvi in v cerkvi, kjer je pri sv. mašah stregel kot ministrant. Najraje bi bil šel v šolo, da bi postal tudi mašnik; ali bili so doma prerrevni in ga niso mogli dati v mesto. Šel se je tedaj učiti za peka v Cnajm, ko je bil 15 let star. Dobro se je izučil svojega rokodelstva, pa priden je bil, da so ga vsi domači radi imeli. Ali pri tem, ko je pekel kruh in raznašal žemlje, mislil je vedno le na duhovski stan; pa kako zraven priti? Blizo Cnajma je bil takrat samostan Premonstratenzev, ki so učili štiri latinske šole. Tje je nosil Klemen kruh in premišljeval, kako bi mogel tudi on v šolo hoditi. Kaj stori? Gre k opatu in ga prosi, da bi mu dal kako opravilo v samostanu in da bi smel v šolo hoditi!

Opat ga res sprejme in mu naloži, da bo na mizo nosil jedila iz kuhinje in pri mizi stregel, zraven pa da sme hoditi v šolo. Šel je tedaj v jedenindvajsetem letu v prvo šolo; ali ko je zdelal vse štiri šole, zopet ni mogel naprej. Tam v samostanu ni bilo več šol, za drugam iti pa ni imel denarja. 25 let star zapusti svet in gre v Mühliraven, kjer je bila takrat sloveča božja pot in si naredi blizo tam puščavo, v kateri mirno in zadovoljno živi. Zjutraj ministrira pri mašah, po poldne pa obdeluje majhen vrtec, ali pa bere in premišljuje. Zraven puščave je imel velik in težki križ, katerega je večkrat na ramah nesel v cerkev; romarji pa so za njim šli in za njim molili. V tej puščavi je bil nekaj čez jedno leto. Zdaj pa pride povelje cesarja Jožefa II., da so vsi samostani odpravljeni in tudi vse puščave prepovedane. — Kaj je hotel storiti naš puščavnik? Zapustil je priljubljeno puščavo, vzel palico v roke in šel po svetu. Mahnil jo je naravnost na Dunaj in je tam leta 1778, star 27 let stopil kot pekovski pomočnik v službo. Živel pa je bolj kot duhovnik kakor kot pek. Kadar je svojo dolžnost opravil, smuknil je v nunsko cerkev, ki je bila ravno nasproti pekariji, in je tam marsikatero uro prebil in premolil v srčni molitvi pred sv. Rešnjim Telesom. Ko si je nekaj denarja prislužil, šel je na božjo pot v Rim, leta 1781. (30 let star). Spremljal ga je še drugi pekovski pomočnik, Peter Kuneman, s katerim sta bila zelo prijatelja. Ko prideta nazaj iz Rima, kamor sta sem in tje peš hodila, sprejeli so ju pri pekovih s silnim veseljem in mojster je našemu Klemenu ponudil svojo

jedino hčer za ženo in vso bogato pekarijo in hišo. Ali Klemen ni maral za posvetno vživanje. Nekaj mu je reklo, da je za kaj višjega namenjen. Da bi ga ne silili, poda se drugo leto zopet na romanje s svojim prijateljem in stopita kot puščavnika med pobožne puščavnike tihe tivolske dolinice blizo Rima. (Na Laškem takrat ni bilo prepovedano kot puščavnik živeti.) Ondotni škof sam jima obleče puščavniško obleko in jima tudi imena spremeni. Hofbaverju dá ime Klemen — in to ime je od takrat obdržal in v tem imenu se tudi posvetil. Pol leta živi v tej tihi dolinici kot vzgled drugim puščavnikom — ali najedenkrat ga nek notranji glas vzdigne in mu veli, zapustiti to puščavo. Res zapusti laško puščavo in se vrne zopet na Dunaj in zopet stopi v službo pri prejšnjem mojstru in zopet po opravljeni službi hodi po cerkvah in hrepeni po duhovskem stanu, dasi ni vedel, kako bi bilo to mogoče. Nekega večera na jesen leta 1783., ko je dolgo molil v Šentštefanski cerkvi, hoče iti domu, ali zunaj je taka ploha, da ni moč spod strehe. Kakor on čakajo tudi tri gospe, da bi se razlilo, da bi mogle domu. Naš Klemen se jim ponudi, da jim gre iskat voz. In ko ga pripelje, vsede se na povabilo z njimi v voz. Gospe ga izprašujejo to in ono, med drugimi tudi, če morda želi postati duhovnik. In sedaj so zadele na pravo struno. Klemen jim vse razloži, kako se mu je do sedaj godilo, da je vse poskusil, pa da nič ne kaže, ker nima pomočkov in je tudi že 32 let star. Če družega zadržka ni, pravijo usmiljene gospe, bomo pa me pomagale. — In res, še tisti dan je Klemen zapustil pekarijo in potem zapisal se zopet v šole. Učil pa se je s premislikom in ni vsega verjel, kar je kakšen profesor rekel. Nekdaj je nek profesor izustil kriv nauk zoper vero in to je Klemena tako prijelo, da je po konci skočil in na ves glas rekel: Gospod profesor, to ni katoliško! potem je kar hitro zapustil šolo, med tem, ko so profesor in dijaki začudeno gledali za njim. Klemen na Dunaju ni hotel več hoditi v šolo, vleklo ga je zopet na Laško. Nek drug pobožen dijak Hübel, 10 let mlajši, se mu je pridružil in dobre gospe so jima dale podporo in za pot. — Ko prideta v Rim, obiskujeta razne cerkve in Klemen se odloči, da bo stopil v kak samostan, da bi mogel vendar postati duhovnik.

Nekega večera se pogovorita s prijateljem Hübelnom, da bota zjutraj šla v tisto cerkev, od koder se bo najprej oglasil zvon. In res slišita prav zgodaj zvoniti pri neki cerkvi in hitita tje. Bila je cerkev sv. Julijana, katera pa sedaj več ne stoji. Ko stopita v cerkev, vidita pri velikem altarju v klopih klečati več duhovnikov, ki so nekaj časa glasno molili potem pa premišljevali. To je bilo Klemenu všeč in nekaj mu pravi, da bi se tem duhovnikom pridružil. Ko gresta s prijateljem iz cerkve, dobi Klemen ministranta in ga vpraša, kaj so ti gospodje? Deček odgovori: To so Redemptoristi, duhovniki presvetega Zveličarja in tudi vi bote jeden izmed njih. (Redemptoristi so namreč cerkveni red s tremi navadnimi obljubami in z dolžnostjo, misijone obhajati.) To je bilo Klemenu

dovolj. Gre še v cerkev k Mariji Snežnici in tam prosi za poklic. Potem pa gre naravnost k sv. Julijanu in k predniku duhovske družbe, ki ga je rad sprejel, ko je slišal njegovo čudno življenje. — Klemen sedaj hiti v gostilno k svojemu prijatelju in mu ves vesel razodene, da je postal Redemptorist. Prijatelj Hübel pa ni bil vesel, ampak žalosten in nevolja se ga polasti; Klemenu očita, da ga je zvabil na Laško s seboj in ga sedaj samega pusti v tuji deželi; on da ne misli tukaj ostati in tudi k Redemptoristom ne iti.

Klemen je bil sedaj v velikih zadregah. Prijatelja res ni rad pustil — iz Rima pa tudi ni hotel, ker se je že zapisal v samostan. Ko prijatelj Hübel spat leže, Klemen k njegovi postelji poklekne in celo noč v molitvi in na kolenih prečuje. Ko se Hübel zjutraj zbudi in Klemena na kolenih zagleda in njegovo nič poležano posteljo, precej vidi, kaj se je godilo. Tiho se napravi in skupaj gresta, pa molče, proti Mariji Snežnici. Sedaj Hübel Klemena ustavi in pravi: Veš kaj, Klemen, jaz grem s teboj, tudi jaz stopim k Redemptoristom. — Lahko si sedaj mislimo veselje Klemenovo — pobožno pogleda k nebesom in zahvaljuje Boga, ki je precej uslišal njegovo molitev. Nič mu ni bilo sedaj žal, da je noč prečul v molitvi. — Oba gresta sedaj k sv. Julijanu — oba sta sprejeta, in delata poskušnjo. 24. oktobra 1784 sta vstopila, 29. marca 1785 sta obljube naredila in 29. marca 1786 sta bila v mašnika posvečena. — Klemenove želje so bile tedaj spolnjene, postal je mašnik. Sedaj pa ga je vleklo nazaj v domačijo in na Dunaj. Tukaj bi bil rad postavil samostan svojega reda in vpeljal Redemptoriste. Šla sta torej s Hübelnom nazaj v domovino, pa ne kot Redemptorista, ampak oblečena kot navadna duhovnika. Ko prideta na Dunaj, se oglasita pri svojih dobrotnikih in znaneih, in ti so bili veseli, ko so videli, da sta duhovnika postala. Posebno pri pekovih se niso mogli načuditi, da je njih nekdanji pomočnik sedaj mašnik. Ali samostana nista mogla ustanoviti, ker so takrat ravno najbolj odpravljali samostane v naših deželah. Še za duhovsko službo ju niso potrdili, ker nista bila v Avstriji posvečena. Morala sta naprej in sicer na Poljsko in Rusko, kjer so prosili za nemške duhovnike. Ko prideta v Varšavo, glavno mesto na Poljskem, gresta k papeževemu poslancu in nadškofu Salucco za pooblastilo v Kurland, kamor sta bila namenjena. Ali nadškof ju je obdržal kar v Varšavi, kjer tudi med Poljaki raztreseni nemški katoliki niso imeli nič duhovna. Dali so jima cerkev sv. Benona, in prazen samostan, v katerem so bili poprej Jezuitje. Tam se je začelo sedaj delovanje teh dobrih duhovnikov, ki so v kratkem času pridobili si zaupanje in ljubezen ne le Nemcev ampak tudi Poljakov. Pridružili so se namreč Redemptoristom tudi nekateri poljski duhovniki in tako se je pri sv. Benonu pridigovalo in spovedovalo po nemški in po poljski. Klemen Hofbaver pa je znal tudi ljudi privabiti. Cerkev sv. Benona, poprej zapuščena, je bila tako prenovljena in okinčana, da je bilo veselje vanjo stopiti. In kadar je bila božja služba, nikjer

ni toliko sveč in luči gorelo, kakor tam. Cerkev ni bila nikdar prazna in spovednice so bile tudi v delavnikih zastavljene. Ni mogoče povedati, koliko dobrega so storili Redemptoristi v Varšavi in kako so prenovili krščansko življenje. Ali sovražnik človeškega rodu ni rad videl lepih uspehov pobožnih duhovnikov. Prišla je nevihta, ki je mahoma podrla vso lepo setev. Prusi so se polastili mesta in odpravili vse samostane, duhovnike pa pognali po svetu, vsacega v njegovo domovino. Redemptoriste so na vozeh odpeljali, kakor tam hudodelnike, in jih za nekaj časa vtaknili v trdnjavo Kistrin v Šlezijo. Od tam so jih sicer spustili, pa jim zažugali, da bodo vsacega zopet zaprli, če si upa svojo duhovsko službo izvrševati drugod, kako v svoji domači deželi. K sreči je P. Hübel že poprej umrl v Varšavi, da ni videl žalostnega razdjanja. P. Klemen pa je moral vse to gledati, pa pomagati ni mogel. Njegove tovariše so pognali po svetu in nekaterih ni videl več; sam pa je prišel na Dunaj nazaj, kjer so ga pa tudi z nezaupanjem prijeli. — Časi so bili namreč žalostni zavoljo vojske in pa, ker so cerkev preganjali. — Kakor kakšnega hudodelnika so P. Klemena peljali policaji k gosposki, da se skaže, kdo da je, če ni morda kak vojskini ogleduh ali državi nevarni duhovnik.

Ali vse to P. Klemena ni motilo. Ker je videl, da samostana za svojo družbo ne more postaviti, je vsaj sicer hotel Dunajčanom koristiti v njih zveličanje. Ponudil se je Dunajskemu nadškofu za duhovno pomoč, in je bil res postavljen pri Uršulinkah za spovednika. Kaj je v tej službi skozi dvanajst let storil, ni mogoče na drobno popisati. Dovolj je, če se reče, da je krščansko življenje na Dunaju na novo oživel, da je Hofbaverjevo ime v kratkem zaslovelo po celem Dunaju in drugod. Vse je hitelo k njegovim pridigam, dan na dan je bilo polno ljudij pri njegovi spovednici; preprosti in imenitni so iskali njegovega sveta in duhovne pomoči. Bil je pa res neugnan v skrbi za zveličanje bližnjega. Vstal je ob treh, zadnjičas ob štirih in presedel do sv. maše v spovednici; potem je opravil svoja opravila v samostanu pri nunah, katerim je bil pravi oče in tolažnik. Popoldne je hodil po mestu k bolnikom, zvečer pa je zbiral dijake okolu sebe. — Če kakega zastaranega grešnika nikdo ni mogel pripraviti k spovedi, poslali so po P. Hofbaverja. Ta pa ga je gotovo omečil. Po poti je molil sv. rožni venec. Sam je malo jedel in pil; do poldneva skoraj nikoli nič; zato je pa drugim toliko raje postregel. Dijaki pri njem niso dobili le lepih nauk, ampak tudi telesne hrane. V žepih svojega talarja je nosil vsakoršne jedi za bolnike in otroke, ki so ga obsuli po ulicah, koder je hodil. Pa je tudi imel velike težave in zapreke. Ker je pridigoval čisto krščansko katoliško vero o papežu in odpustkih, da ni nič gosposke vprašal, prepovedali so mu pridigovanje. To mu je bilo hudo, ali se je podvrget. Šel je na prižnico, pa je bral samo evangelij, potem pa je rekel: Gosposka mi je prepovedala pridigovati, zato ne bom pridigoval, pač pa bom pri sv. maši sv. Duha prosil, da vam naznani, kar sem hotel

pridigovati. In je šel s prižnice. Ljudje so začeli jokati. Bili so pa tudi visoki gospodje pri njegovi pridigi, in ti so gosposko trdo prijeli, da je morala P. Hofbaverju zopet dovoliti, da je smel pridigovati. Pa tudi sicer so mu nagajali, kolikor so mu mogli. Ali on se ni zmenil za to. Delal je neutruđen do smrti (+ 15. marca 1820.). V življenju in po smrti so se čudeži po njem godili; največji čudež pa je, da je spreobrnil toliko trdovratnih grešnikov. Zato je bil med blažene prištet l. 1886.

Predragi! Zakaj sem vam to prelepo življenje popisal? Zato, da vidite, da se človek tudi v naših časih more posvetiti in zveličati, da vidite, kako Bog svoje ljubljence vodi po trdih pa gotovih potih do zveličanja in da Bog nobenemu potrebnih milosti ne odreče, če človek le zvesto dela z njimi. Zmed toliko tisoč in milijonov svetnikov sem vam le jednega pokazal in povedal, kako čudno je Bog vodil njegove stopinje, da je posvetil sebe in zveličal toliko drugih.

To preljubi, naj tudi nas krepí in podpira, da ne omagamo na poti proti nebesom. Videli ste, da je P. Hofbaver imel strašno veliko težav, pa je vse voljno in stanovitno prenašal iz ljubezni do Boga. Sicer sam ni dosegel, da bi bil samostan postavil svoje družbe, ali pred smrtjo je dobil zagotovilo, in res kmalu po njegovi smrti je bila ta družba upeljana in sprejeta tudi v našem cesarstvu in na Dunaju. Na Dunaju stoji sedaj lepa cerkev v Hernalsu in v nji krasen oltar posvečen blaženemu P. Klemenu. Kar je on sejal, obrodilo je lep sad in tako bo tudi z nami, če bomo stanovitni v dobrem. V življenju svetnikov, posebno blaženega P. Klemena, vidimo tedaj resnico: Da kar človek seje, to bode tudi žel. Amen.

J. Ažman.

Spomin vernih duš.

Klic vernih duš v vicaĥ.

Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.

(II. Mak. 12, 46.)

Tiha žalost je objela hišo božjo, njivo božjo in tudi naša srca. Milo so zapeli danes zvonovi, milo doneli po širnem polju in zvabili vas v obilnem številu na ta sveti kraj molitve. Žalosten pa je danes glas zvonov, kakor k pogrebu doni njih glas. Kdo

jih sliši, pa ni ginjen, kdo jih čuje, a ne vé, da danes ti resni glasovi ne veljajo toliko nam živim, marveč pokojnim našim, ki v grobeh spé smrtno spanje, ter čakajo angeljske trobente kliče jih k vstajenju? Zvonovi zvonite, k molitvi vabite! V spomin nam budite, pokojnikov naših ljubezen in skrb, prijaznost in dobroto! — Kje je hiša, da bi iz nje še ne bili odnesli pogrebci mrliča? Kje je družina, ki bi ne imela še svoje gomile na pokopališču? Kje je človek, ki bi ne bil še objokaval katerega izmed svojcev? Ko danes tako milo in resno zvonovi pojó, boš li pozabil krščanski oče tiste ljubeznive tovarišice, matere tvojih otrók, katero so ti iz srede blagonosnega delovanja odnesli sosedje na kraj počitka? In tudi ti čuješ danes glas zvonov, žalostna mati, zapuščena vdova. Ali ti ne obuja zvonov don blage spomine tistih časov, ko si še v veselju in ljubezni živela s svojim pokojnim možem, dobrim očetom dobrih otrók? Sedaj pa že davno počiva v hladni gomili tihega groba. In kaj pa tebi danes zvonovi tako žalostno pojó, krščanski mladenič? Kaj pa tebe danes spominja zvonov glas, dekle krščansko? Zastonj iščejo tvoje oči ljubečega obraza dobrega očeta, zastonj bi se ozirala po prijaznem licu skrbne matere. Oj — ni jih več, ne bo jih več. Doli na božji njivi počivata. Križ je postavljen na kraj, kjer sta se ulegla po trudapolnem delu k počitku. Kamen ti kaže mesto, kjer so jih zagrebli. Na gomili pa rastejo in cvetó cvetice; cvetice, katere je sadila dobra roka skrbnega otroka, hvaležne hčere. Naj le cvetó na grobih cvetice, ti pa jim prilivaj s svojimi solzami! O le tecite, svitle solzice ljubezni! Tecite na grob očetov in materin, kažite svetu ljubezen, kažite hvaležnost, kažite žalost, kažite bolečino! Tecite svetle solzice in povejte vsem ljudem, da ljubezen ne mine na robu groba, da raste in cvete in sad rodi v daljno večnost.

A ne samo spominu svojih ranjkih, ti dnevi posvečeni so še drugemu namenu. Kaj je z vami, ljubi oče? Kje ste, draga mati? Prijatelj, kakó se tebi godí? Sosed, ali si srečen? Take misli, ko kamen težke, leže nam danes na srcu. Ali gledajo naši ranjki morda že veličastvo božje, ali pa — oh žalosten spomin — vzdihujejo še v sponah ječe, plakajo še v perečem ognju, ki jih čisti njih madežev. To je, kar nam žalost vzbuja, solze po obrazu zliva. In vendar je tudi v ta kelih žalosti, katerega nam je izpiti danes, padla tudi kaplja veselja, tolažbe. Zavest namreč, da ravno mi lahko pomagamo svojim pokojnim, če so v trpljenju, nam mora

biti v posebno tolažbo. Zatorej vam hočem danes klicati, dragi moji: objokujte, obžalujte svoje pokojne, pa jim tudi pomagajte!

Kakor zvonovi, tako je tudi dolžnost moja, vas vabiti in opominjati, da ne pozabite svojih rajnih, ter jim po vseh močeh pomagajte. Trije zvonovi vas opominjajo iz zvonika, jaz pa vam hočem pokazati trojen glas, trojen klic, s katerim vas duše vaših rajnih kličejo, opominjajo in svaré. Ta trojen glas iz vic naj omeči vaša srca, da bodo pomagala in prosila tolažbe in hladila dušam v vicah. V čast božjo, v prid dušam v vicah zdihujočim in v korist vašo, hočemo to premisliti.

I. Žalostno je bilo judovsko ljudstvo pregnano v babilonsko sužnost. Žalosten njih obraz, žalostno oko, žalostna hoja, žalostna beseda. Ob rekah in potokih babilonskih so hodili in koprneče so se ozirali proti Jeruzalemu in Sionski gori, s solzami v očeh so vzdihovali po svetišču Gospodovem. Če pa so jih k veselju opominjevali Babilonci rekoč: *Pojte nam izmed hvalnih pesem sionskih!* odmajevali so z glavo in bolestno odgovarjali: *Kakó naj pojemo pesem Gospodovo v tuji zemlji!* (Ps. 136, 1—4.) In niso peli, vzdihovali so, jokali so, plakali so, stokali so, da bi se bil kamen omečil. — Ta podoba naj nas spominja tistih duš, ki so pregnane v tujo deželo, žalosti in koprnenja. O kako si želé gledati veličastvo božje, kako želno pričakujejo rešitve iz tega strašnega kraja! Kako želno kličejo, kako žalostno vzdihujejo! *Kakor hrepeni jelen po mrzli studenčnini, tako hrepeni moja duša po tebi o Bog!* *Mojo dušo žeja po močnem živem Bogu, kdaj bom prišel in se prikazal pred obličje božje? Moje solze so moj kruh noč in dan; ker mi vsak dan pravijo: Kje je tvoj Bog? (Ps. 41, 2—3.) Vpijem k tebi in me ne uslišiš; stojim in me ne pogledaš. Premenil si se mi v neusmiljenega, in mi nasprotuješ s svojo trdo roko. (Job. 30, 20—21.) Kje je tvoje nekdanje usmiljenje Gospod! (Ps. 88, 50.) Ni ga usmiljenja več, pravica božja je nastopila. Kako rade bi molile — molitev jim več ne pomaga, kako rade bi miloščino delile — miloščina jim več ne pomaga; postile bi se — post jim več ne pomaga. Od Boga bodo ločene, dokler ni povrnen ves dolg, do zadnjega vinarja, dokler ne bode čista njih duša, kot jutranje solnce, kot najčistejše zlato. In to dobro vedó duše v vicah, da same si ne morejo več pomagati, željno čakajo, da bi jih vendar oprostila te strašne ječe pravica božja. *Gorje mi, — kličejo — da se moje popotovanje podaljšuje. (Ps. 119, 5.) Kdaj bom prišel in se prikazal**

pred obličje božje! Tako jih muči zavest, da so od Boga ločene, da Boga še gledati ne morejo; čisti pa jih pravica božja v strašnem perečem ognju, ki se od peklenskega ne razločuje, samo da bode jedenkrat jenjal, peklenski pa bo gorel na veke. In če te v tem trpljenju vzdihujoče duše prosimo: *Pojte nam izmed veselih pesmi sionskih*, nam bode odgovor jok — bolečina — žalost — trpljenje. Kakó naj pojó pesem veselo o Gospodu v tuji zemlji! Nič družega nam ne odgovarjajo nego to: *Strašno je pasti v roke živega Boga.*

Kristijan moj! *Strašno je pasti v roke živega, pravičnega Boga!* Ali čuješ, umeš te besede? Na tem svetu ti ne občutiš, ali vsaj malo občutiš pravico božjo. Kedar Bogu služiš, te dostikrat že na tem svetu obsipa s srečo. Kedar se odvrneš od njega, ti prizanaša. Po smrti ne bo tako. Pravica, neskončna pravičnost božja bo gospodovala nad teboj. Vse, tudi najmanjše madeže boš moral v vicah očistiti iz svoje duše, poprej ne bo izveličanja. Vsako raztresenost pri molitvi, vsako nepotrebno besedo, vsako nečisto misel, vsako najmanjšo škodo — vsega tega te bo morala očistiti težavna ječa vic, sam si ne boš več mogel pomagati. Zares: *strašno je pasti v roke živega Boga!* — In danes, ko slišiš ta žalostni glas iz vic, spomni se svojega življenja, spomni koliko pokore ti še manjka, spomni, kako malo si še storil za nebesa. Spomni se pa tudi tistih, ki so že padli pravičnemu Bogu v roke. Spomni se, da si ti vzrok, da se ondi očiščujejo. Kdo je kriv, da tvoj oče, tvoja mati nista storila zadostne pokore na zemlji; kdo je kriv, da tvoj sosed ni vsega popravil, kar je imel na vesti, da tvoj znanec ni vsem odpustil, ki so ga razžalili? Zares ti si kriv, da so padli vsi ti v roke živega Boga. Sin, hči — za vaju sta oče in mati preveč skrbela, sosed, ti si sosedu odgovarjal, da je vse to malenkost, znanec, ti si jezo gojil v srcu svojega prijatelja. In sedaj vsi ti vaši pokojni uživajo *strašno roko pravičnega Boga* in vam kličejo iz vic: *Strašno je pasti v roke živega Boga!*

II. Ko čujete danes ta glas, nikarte zapreti svojih src, temveč poslušajte še naprej glas, kateri prodira iz vic v to solzno dolino. *Usmilite se me, usmilite se me* — tako kličejo nadalje duše v vicah, — *vsaj vi prijatelji moji.* (Job. 19, 21.) Zares, kam naj se obrnejo? Do Boga? Padli so že v roke božje pravice. Ali naj si morda same pomagajo? Čas zasluženja jim je potekel. Kam torej hočejo klicati, kakor na zemljo? Kje naj iščejo pomoči, če ne pri svojih prijateljih? *Usmilite se me, usmilite se me, kličejo* — vsaj

vi, prijatelji moji, zakaj roka Gospodova me je zadela. Kristijan predragi! Kdo je nekdanj skrbel za tvojo časno in večno srečo? Mar ne tvoji ranjki, ki sedaj počivajo v hladni gomili? Hišo imaš, posestvo imaš, premoženje imaš. Odkod vse to? Oj, zakaj si se toliko trudil, oče, zakaj si toliko pretrpel mraza, toliko vročine, zakaj toliko pota obrisal z žuljavo roko raz svojega obraza, zakaj toliko nočij prečul, toliko varčeval in hranil? Morda zato, da si več zapustil svojim nehvaležnim dedičem? Zakaj ste se vi, ranjki, toliko trudili? Ali zato, da sedaj ti nehvaležni sinovi, te lahkomišljene hčere v obilnosti in vseh dobrotah živé, na vas pa so pozabili! Črna nehvaležnost! — Kaj vam bom klical, kaj svetoval? Pridite — zakličem vam, duše v vicah — kličite jim nazaj v spomin tiste obljube, katere so vam nekdanj dali na smrtni postelji. Povejte jim glasno na ušesa: ti sin moj nehvaležni, ti hči moja lahkomišljena, kaj sta govorila, kaj obljubovala, kaj s prisego potrdila takrat, ko sta slonela tik moje postelje in raz moje čelo otirala mrzel mrtvaški pot? In potem! Precej ko so odnesli moje truplo iz hiše, zginil sem tudi jaz iz vajinega spomina! — Vprašam vas vse, ki ste tukaj navzoči, jeli to pravica, zvestoba, ljubezen? — In vendar sedaj tako milo kličejo: *Usmilite se me, vsaj vi prijatelji moji.* Imejte usmiljenje z menoj, saj sem imel tudi jaz z vami. Tvoj oče sem, sin moj — glej me reveža v tem ognju! Tvoja mati sem, hči, glej me siroto v tem ognju! Stariši, sorodniki, prijatelji, tako smo vas ljubili, tako vas še sedaj ljubimo — glejte nas v tem ognju. Jeli mogoče! še kapljice hladila nam nočete dati? Oj grozno! Čemu jokate, če nam nočete pomagati? Strgajte od nas te verige, ki nam branijo, dvigniti se pred vzvišeni prestol Najvišega. O ljubi Bog! Ti jedini, najslajši cilj naših želj! Tako blizo si nam v svoji ljubezni, tako daleč še v svoji sreči! Stariši, otroci, sorodniki, prijatelji nam li ne bote pomagali? Povejte vsaj, s čim smo vas razžalili, kaj smo vam hudega storili, da nas tako pozabite? Pa naj bode. Ne bomo vas nadalje motili, ne mudili. Ljubili vas bomo, če tudi nas vi ne ljubite, od vas pozabljeni, ne bomo vas pozabili. Ko nas bo dobrotljiva roka rešila iz tega strašnega kraja, bomo za vas prosili, da bi vi tega strašnega kraja nikdar ne okusili, nikdar — — Kristijani, kdo bi mogel biti tako trdosrčen, da bi ne pomagal tem revnim, zapuščenim . . . ?

III. Bodite potolažene ve trpeče duše! Vaši znanci, prijatelji na zemlji slišijo tudi tretji glas, kipéč iz vašega trpljenja.

Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni. — Ta glas iz vic je imeniten, silno pomenljiv za nas. Sveta vera nas uči, da smo v vedni zvezi z dušami v vicah. Da, ako molimo, molimo tudi zanje, ako hočemo, tudi njim lahko oproščenje izprosimo, tudi njim lahko pomagamo, tudi svoje pokojne lahko razveselimo. *Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.*

Zatorej, kedar boš danes obiskal tisto tiho domovanje, kjer mnogi spé nevzdramno spanje, poklekni nanj, skleni svoje roke in pobožno moli za večni mir svojih pokojnih. Glej grob, na katerem klečiš, je grob tvojega očeta. Dokler je živel, mu nisi mogel povrniti dobrot, katere ti je storil. Povračuj mu sedaj — moli zanj. Grob, na katerem klečiš, je grob tvoje matere. Kaj je mati za-te storila! Koliko noči je prečula, koliko jih je prejokala zavoljo tebe; koliko je skrbela, koliko delala zavoljo tebe. Nikdar v življenju ji nisi mogel tega povrniti. Povrni ji sedaj — moli za njo. Grob, na katerem klečiš, je tvojih sorodnikov. Kolikrat so delali, da so ti zapustili nekaj premoženja; ti jim tega nisi mogel povrniti, povrni jim sedaj — moli za nje. Grob, na katerem klečiš je prijatelj. Večkrat ti je pomagal iz zadrege, potegoval se za tvoje dobro ime, najedenkrat ga je Bog poklical iz tega sveta, ti mu prijaznosti nisi mogel povrniti, povrni mu jih sedaj in moli zanj! Grob, na katerem klečiš je sosedov. Skupaj sta bila v mladosti, skupaj vzrastla, skupaj živela, drug drugemu pomagala. Bog ga je vzel pred teboj iz sveta, ti si kriv, da je tako zapuščen v vicah, ker si ga poprej večkrat zapeljal v slabe družčine. Pomagaj mu sedaj, moli zanj. Grob, na katerem klečiš, je duhovnikov. On ti je delil sv. zakramente, premehek je bil s teboj, sedaj trpi — povrni mu, moli zanj, Kristijan! *Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.* Poslušajte ta glas, molite večkrat za nje rožni venec in pri angeljevem češčenju se jih spominjajte, sv. mašo darujte za nje. Oh kako vam bodo hvaležni! Ko pridejo pred sedež božje ljubezni v nebesa — za vas bodo prosili, za vas bodo molili, da bi tudi vi se veselili nebeškega veselja in ž njimi pepevali kedaj večni aleluja, slava Bogu.

In sedaj, ko ste slišali glas, ki ga vam pošiljajo duše vaših rajnih, nikar ga ne pozabite! Pomnite, da *strašno je pasti v roke živega Boga.* Ne preslišite, kako vam kličejo: *Usmilite se me, usmilite*

se me vsaj vi, prijatelji moji! Molimo torej za svoje pokojne, *zakaj sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.* O Gospod, daj jim večni mir in večna luč naj jim sveti. Amen.

Dr. A. Karlin.

Zahvaljna nedelja.

Kako moramo Boga zahvaljevati?

Hvalite Gospoda, ker je dober in usmiljenje njegovo je večno.

Ps. 117, 1.

Prišel je danes zopet praznik zahvale za sad zemlje, ki ga nam je podelil letos dobrotljivi nebeški Oče. Začenja se počitek za zemljo in za ljudi. Tudi zemlja ne more neprenehoma roditi, ampak se mora tako rekoč v zimskem spanju odpočiti, da se spomladi vnovič zbudi, in požene z močjo, katero je Bog v njo položil, novo zelenje in cvetje. Pa tudi kmetovalci so potrebni počitka od težkega poljskega dela, da spomladi kakor na novo poživljeni z veseljem zaupanjem v Boga pripravljajo za drugo žetev. Tako se na zemlji zmiraj lepo vrsti spomlad, poletje, jesen in zima, čas setve in žetve, čas dela in čas počitka. Saj tako je Bog obljubil po vesoljnem potopu: *Vse dni zemlje ne bo prejenjala ne setev, ne žetev, ne mraz, ne vročina, ne poletje, ne zima, ne noč, ne dan . . . Svojo mavrico postavim v oblake, in bo znamenje zaveze med menoj in zemljo.* — Kar so ljudje sejali in z zaupanjem izročili zemlji, za kar so delali in trpeli in se bali, to je obrodilo sad, ki je sedaj pospravljen, da bode ljudem in živini za potrebni živež. Zato zahvalimo danes Boga za vse, kar nam je podelil, za sad zemlje, za zdravje in moč, da smo svoja dela in opravila in dolžnosti stanu mogli izpolnovati, da nas je obvaroval mnogih nesreč in šib, katere so ljudi po drugih krajih zadele, pa tudi za nadloge in križe, katere smo vdani v božjo voljo prestali. Zahvalimo ga sploh za vse dušne in telesne dobrote, katere smo letos od njega prejeli, pa jih še premalo spoznamo in cenimo, ter z jednim srcem zapojemo: »Hvala bod' Gospod Bogu, vse stvari ga zdaj molite, stvarnika, dobrotnika in Očeta ga častite!«

Pa ne samo danes moramo Boga hvaliti, ampak zmiraj naprej vsaki dan moramo Bogu hvaležni biti in ga zahvaljevati. Zato vam danes razložim:

Kako moramo Boga zahvaljevati?

1. Boga moramo zahvaliti s srcem. Spoznavati moramo s hvaležnim srcem, da je Bog naš dobrotljivi Oče nebeški, ki nas ljubi in po očetovsko skrbi za nas, spoznati, da od njega pride vse, kar imamo ali upamo dobiti. *Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta svetlobe.* Spoznavati moramo hvaležno, da nam je On dal življenje in ga ohranjuje, da nam on daje vsaki dan nove moči, da nam vsaki dan sproti podaljšuje življenje. Spoznavati moramo, da nam Bog daje vse, kar potrebujemo za časno življenje, da nam deli vsakdanjega kruha, lačne nasituje in žejne napaja, odpira svojo bogato usmiljeno roko, in vse kar živi, napolnjuje z blagodarom. On daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, deževati na pravične in krivične. On redi ptice pod nebom in oblači travo na polju, ki danes raste in se jutri v peč vrže, koliko bolj še nas svoje otroke. Ne skrbimo torej preveč in nemirno, kako bomo živeli, kaj bomo jedli in s čem se oblačili, saj ve naš Oče nebeški, da tega potrebujemo. In kakošne so še le dušne dobrote, katere nam on deli! Dal je svojega jedino-rojenega Sina v smrt, da nas je odrešil, sv. Duha posvečevalca, da nas opravičuje in stori otroke božje. Lažje boš štel zvezde na nebu in pesek ob bregu morja, kakor dobre in milosti, katere si že prejel od Boga in jih bodeš še prejel. Zato tedaj, ker je do nas neskončno dobrotljiv, mu moramo biti iz srca hvaležni, in ga iz vsega srca ljubiti, kakor svojega največjega dobrotnika, svojega najboljšega očeta, zakaj ljubezen, srčna ljubezen je najboljša zahvala. Toda kako nehvaležni so ljudje do Boga, da se še ne spominjajo, ne mislijo na svojega največjega dobrotnika. Še žival osramoti človeka, ker je hvaležna človeku, ki jo redi in pomaga. Človek pa po božji podobi vstvarjen ne pozna in ne misli na svojega Stvarnika in Očeta.

K sv. Gerazimu, ki je prebival v puščavi Palestine, prišel je nekdaj ranjen lev, milo tulil in mu kazal svojo ranjeno ognjeno nogo, v kateri se je zadržal ostrer trst. Svetnik izdere trst, omije in obveže nogo in hoče leva odpustiti. Hvaležna žival pa ni hotela več zapustiti svojega dobrotnika. Lev je hodil za njim kakor zvest pes, po noči je spal pred njegovo celico in mu še kakor tovarna žival nosil bremena. Ko je pa svetnik umrl, tulila in žalovala je za njim dobra žival, ni se dotaknila več nobene jedi, vlegla se na grob svojega dobrotnika in poginila na grobu.

2. Boga moramo zahvaliti z ustmi, to je s pobožno zahvalno molitvijo. Človek je že take narave, da kar v srcu čuti, z besedo naznanja. Zahvaliti ga moramo z molitvijo vsako jutro, da

nas je dobrotljivo varoval po noči, vsaki večer za vse dobrote, katere nam je delil čez dan. Zahvaliti ga moramo posebno, kadar nam daje srečo in blagoslov pri delu, na polju, pri živini. Zato je zlasti današnja nedelja zahvale. Posebno pa lepo kažejo ljudje hvaležnost do Boga, ki jih živi, z molitvijo pred jedjo in po jedi. Ta navada je že tako stara, kakor človeški rod. Že psalmist pravi: *Jedli bodo ubožci in bodo nasiteni, in hvalili bodo Gospoda, ki ga iščejo, njih srca bodo živela vekomaj.* Tudi Jezus je molil in Boga zahvalil pred jedjo in po jedi. Takrat, ko je 4000 ljudi nasitil, vzel je kruhe, zahvalil Boga, blagoslovil in dal učencem. Toda molitev pri mizi mora biti spodobna, taka, da se res Bog časti. Žalibog se pa mnogi pri molitvi tako nerodno in nespodobno vedejo, da Boga bolj žalijo, kakor častijo. Kdor ne moli pred jedjo in po jedi, in kdor nespodobno moli, tak je grd nehvaležnik do Boga.

Kralj Alfonz Aragonski je nekdam svoje dvornike, ki niso molili pri mizi, podučil, kako potrebna je ta molitev. Povabil je strganega berača k svojemu obedu, pa mu je rekel, da ne sme, ko pride v obednico, kralja pozdraviti, ne zahvaliti ga, ko odide. Berač je storil natanko, kakor mu je bilo ukazano. Zato so bili dvorniki silno razsrjeni. Kralj pa reče: »Tudi vi nič drugače ne ravnate proti svojemu nebeškemu Kralju, ker ga ne prosite in ne zahvalite. Ali mislite, da se ne bo srdil nad vami, kakor vi nad tem beračem?« Dvorniki so se sramovali in niso nikoli več opustili molitve.

3. Zahvaliti moramo Boga z r o k a m i, to se pravi, vse, kar imamo, moramo prav rabiti po volji božji, ker vse je le dar božji. Prav rabite božje darove a) ako svoje dolžnosti spolnujete in s l e h e r n e m u d a s t e, kar mu g r e. Stariši, preskrbite pošteno svoje otroke, da bodo kedaj hvaležno vživali, kar ste jim vi zapustili. Otroci, povračujte starišem s tem, kar imate in radi jim postrežite. Sploh vsi dajajte vsakemu, kar ste mu dolžni, poslom, delavcem, najemnikom, pa tudi dolžniki svojim upnikom; popravite krivico, če ste jo komu storili. Zato se varujte na jedni strani umazane skoposti, na drugi strani zapravljanja ali pijančevanja, pa tudi vsake škode, goljufije in krivice. — b) Prav rabite božje darove, če nekaj od tega, kar vam Bog dá, zopet Bogu darujete in mu tako hvaležno nazaj daste z m i l o š č i n o in sicer potrebnemu bližnjiku. Skrbite pred vsem za svoje domače reveže in bolnike in zmiraj pred očmi imejte besede Jezusove: *Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.* Sv. Jeronim pravi: »Veliko sem slišal in bral, pa se ne spominjam, da bi bil kdaj slišal ali bral, da je kdo nesrečne

smrti umrl, ki je rad ubogajme dajal. Zakaj, ker mnogi reveži zanj prosijo, ne more jih Bog preslišati.« — Prav rabite božje darove, če kdaj darujete v božjo čast za cerkev, hišo božjo, ali za službo božjo. Najlepše je in najboljše znamenje za kristijane, ako vse, kar se potrebuje za cerkev ali božjo službo prostovoljno, neprisiljeno darujejo. Bog ne naklada ljudem davka, kakor posvetna gosposka, ker pričakuje, da mu bodo njegovi hvaležni otroci radovoljno sami dajali. Ko je Mozes hotel za Boga delati sveti šotor, so mu Izraelci prinašali toliko darov, zlata in srebra, da je bilo preveč in je Mozes ukazal oklicati, da ni treba več nositi.

4. Boga hvalimo z vsem svojim življenjem, to je, skazujemo se vselej hvaležne otroke božje. Človek, kateri je svojemu dobrotniku res hvaležen, skrbi, da vstreže vsaki njegovi želji, če je le mogoče, ga ljubi iz srca, in se varuje, da ga nikoli ne žali. Tudi mi, če smo Bogu hvaležni, ga moramo ljubiti, ker je do nas tako neskončno dobrotljiv, moramo v vsem njegovo voljo, to je, njegove zapovedi radovoljno, natanko spolnovati in se najbolj varovati, da ga ne žalimo s smrtnim grehom; zakaj smrtni greh je največja nehvaležnost do Boga. Le pomislite! grešnik, uboga stvar, ki brez božje pomoči, če ga Bog ne ohranjuje in mu ne daje moči, še jedenkrat ne more zasopsti, ne jedne besede spregovoriti, še roke ne vzdigniti, ta nehvaležna stvar rabi moči dušne in telesne, da Boga svojega dobrotnika predrzno žali, mu tako rekoč v obraz bije z nehvaležno roko. Kdor Boga resnično ljubi, varoval se bo tudi kolikor mogoče manjših grehov, ker s takimi grehi človek pokaže, da čeravno se ni Bogu popolnoma odpovedal, vendar mrzel postaja do njega. Pa le pogledjte, kako živijo in delajo ljudje na zemlji. Vse imajo od Boga, pa koliko je greha na svetu. Pač nehvaležni so ljudje.

Pa predragi v Kristusu! Če tudi mi Boga hvalimo tako, kakor sem do sedaj povedal, vendar ga sami ne moremo še dovolj zahvaliti. Zato povabimo vse stvari božje, posebno pa angelje nebeške, naj z nami vred hvalijo in povelečujejo Boga. Tako so storili trije mladenči v ognjeni peči, ki so navdušeno prepevali hvalo Bogu, ki jih je čudovito otel:

*Častite Gospoda angelji Gospodovi; hvalite in povišujte ga
čez vse na vekomaj. Častita Gospoda solnce in luna; hvalita in po-
višujta ga čez vse na vekomaj. Častite Gospoda zvezde nebeške;
hvalite in povišujte ga čez vse na vekomaj. Častite Gospoda dež in
rosa; hvalite in povišujte ga čez vse na vekomaj. Častite Gospoda*

bliski in oblaki . . . Častite Gospoda vse rastline na zemlji . . . Častite Gospoda vse ptice pod nebom . . . Častite Gospoda vse zverine in živine; hvalite in povišujte ga čez vse na vekomaj. Tako je Boga hvalil kraljevi pevec: Hvalite Gospoda v nebesih, hvalite ga na višavah. Hvalite ga vsi njegovi angelji, hvalite ga vse njegove vojskine trume. Hvalite ga solnce in luna, hvalite ga zvezde in luč. Hvalite Gospoda na zemlji zmaji in vsi brezdní, ogenj, toča, sneg, led, vihar, ki njegovo povelje spolnujejo.

Tako nas kliče sv. cerkev, ki moli in poje pri sv. maši pred predglasjem: »Dajmo hvalo Gospodu svojemu Bogu! Spodobno je to in dolžnost je. Res je, spodobi se in dolžnost je, prav je in dobro, da ti vselej in povsod hvalo dajemo sveti Gospod, vsegamočni Oče, večni Bog, kateremu hvalo dajejo angelji in nadangelji, Kerubimi in Serafimi, ter ne jenjajo klicati vsaki dan z jednim glasom, rekoč: Svet, svet, svet Gospod Bog Sabaot. Nebo in zemlja sta polna tvoje časti.«

6. Pa vse to še ni dovolj, da bi Boga zahvalili vredno in dostojno, zakaj vse stvari božje in tudi najvišji angelji ne morejo še neskončnemu Bogu dajati neskončne hvale, ki se mu spodobi, zato moramo prositi še nekoga, da za nas Bogu neskončno hvalo daje, ta je Jezus Kristus, Sin božji. Njega, to je, neskončno zasluženje njegovega trpljenja in smrti darujmo nebeškemu Očetu, potem se mu še le skazuje vredna zahvala. To se godi pri sveti maši. Saj že David spoznava, da ni zmožen Boga vredno zahvaliti: *Kaj hočem Gospodu povrniti za vse, kar mi je dal?* ter odgovori: *Kelih zveličanja bom prijel in ime Gospodovo klical.* Največji zahvalni dar, ki ga moremo darovati Bogu, je presveta daritev, in zato ne moreš Bogu največjemu dobrotniku skazovati boljše zahvale, kakor če pobožno hodiš k sv. maši. Ko bi ti od mladih let do te ure Boga zmiraj klečé hvalil za prejete dobrote in milosti, ne storil bi z vsem tem toliko, kakor če pri jedni sami sveti maši pobožno moliš in Boga hvališ. Ko bi dalje povabil vse pobožne duše, da bi s teboj hvalile Boga, ne skazovale bi vendar vse skupaj Bogu tolike hvale, kakor jedna sama sveta maša. Ko bi poklical celó vso nebeško trumo, in ona bi s teboj in z vsemi pobožnimi dušami neprenehoma z angeljsko gorečnostjo Boga hvalila, bi mu vendar ne skazala tolike hvale, kakor se mu daje pri jedni sami sveti maši. To je spoznala sveta redovnica Frančiška Farneze, ki je Marijo prosila, naj bi ji povedala, s čem bi mogla Bogu povrniti vse dobrote. In Marija ji poda božje dete, rekoč:

»Glej, to je tvoje, ako znaš le prav rabiti.« V resnici, pri sv. maši se božje dete Jezus Kristus samo podá v naročje vsakega kristijana, ki je pobožno pričujoč, in tako moremo vsi stopiti pred prestol presvete Trojice in reči: O Bog, neskončno zahvalo sem ti dolžan za prejete dobrote, s tem božjim detetom tvojim Sinom je popolnoma vse povrnjeno.

Sedaj veste, kako moramo Boga zahvaljevati za vse, kar nam je dal. Hvaliti ga moramo s srcem, hvaležno spoznavati, da vse, kar imamo, je dar dobrote božje. Hvaliti ga moramo z ustmi, s pobožno zahvalno molitvijo, zlasti z molitvijo pred jedjo in po jedi. Hvaliti ga moramo z rokami in prav rabiti božje darove Bogu v čast in bližnjiku v pomoč. Hvaliti ga moramo z vsem življenjem in se najbolj varovati greha, da ne žalimo z grdo nehvaležnostjo svojega dobrega nebeškega Očeta. Potem se pa še pridružimo angeljskim zborom, ki Boga neprenehoma hvalijo in slednjič mu darujmo s prisrčno hvaležnostjo to, kar je jedino Boga vredno: najsvetejšo daritev njegovega Sina, ki bode za nas poplačal neizmerni dolg hvaležnosti. Amen.

Ludovik Škufca.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Smrti se nam ni preveč bati.

Deklica ni mrtva, ampak spi.

Mat. 9, 24.

Današnji sv. evangelij nas pelje v hišo žalosti. Deklica, še le 12 let stara, je umrla imenitnim starišem. Že ko je hčerka nevarno zbolela, bili so vsi preplašeni; in ko umrje, nastane silno jokanje in žalovanje po judovski šegi. Toda v sredi šumnega tugovanja in plakanja se zasliši mili glas Jezusov: *Kaj hrup delate in jokate? Deklica ni mrtva, ampak spi* (Marka, 5, 89). Pa Jezus ne tolaži le z besedo, marveč da bi bilo veselje popolno zlasti za užaljenega očeta in mater, gre k postelji mladega mrliča, prime deklico za roko in reče: »Deklica vstani!« In tako se zopet povrne mlado življenje in deklica vstane. O, kdo bi popisal veselje starišev in prebujene hčerke.

Prvi del te zgodbe se še vedno ponavlja: smrt potrka sedaj na ta sedaj na ona vrata; mili jok za ljubljenimi rajniki se tužno

razlega sedaj iz te sedaj iz druge hiše. Ne moremo pa pričakovati, da bi se zgodil tudi drugi del današnje presunljive dogodbe; marveč to je navadna pot: kadar človek umrje, ostane mrtev, in ostal bode še le sodnji dan. Pa četudi ne moremo pričakovati ob smrti naših dragih, ali kadar se nam samim smrt bliža, da bi Jezus čudež storil in obudil mrliča, vendar pa nam uliva tolažbo v srce, ker nam zagotavlja, da je smrt le spanje, iz katerega nas bode zopet zbudil in sicer še v veliko častitljivejše življenje, kakor je obudil Jajrovo hčerko. Tudi sv. Pavel nas uči, da kristijan prav za prav ne umrje, gre le iz življenja v življenje, — njegova smrt je mirno spanje, — njegovo telo počiva v prahu zemlje in se bo prebudilo v večno življenje. Kdo bi se tedaj bal takega spanja? Živa vera in lepo življenje preženeta ves smrtni strah. Bodi torej potolažen, bogaboječi kristijan; smrti se ti ni treba bati, ker tvoja telesna smrt je most v tvoje večno življenje. Poslušajte zvesto pravični; poslušajte še zvestejše grešniki, da začnete tako živeti, da se tudi vam ne bo treba smrti bati.

Vsaka živa stvar mora umreti; in ker mora, tudi vé in zná umreti. Natora, ki nas uči živeti, uči nas tudi umreti. Otrok, ki je komaj rojen ali preden je še rojen in ugleda beli dan, vé in zná tako umreti, kakor devetdesetletni starček. Komar, muha, mravlja, najmanjša živalica zná tako umreti, kakor največja zver, kakor s pametjo obdarovani človek. Toda ravno ta natora, ki vse žive stvari uči umirati, jih uči tudi s strahom in trepetom umirati. Od velikega slona in leva, do najmanjše mušice, vse pred smrtjo trepetata. Da bi smrti odšel, se zvija črviček, kadar je v prahu poteptan. Tudi pamet, preden je z vero razsvitljena, uči ta smrtni strah. Zato ima največji izmed vseh grških modrijanov smrt »za najstrašnejšo izmed vseh strašnih reči.« Potrdim tedaj, da je smrtna podoba strašna, če jo pogledamo samo s telesnimi očmi, s človeško pametjo.

Pa saj danes ne govorim samo z ljudmi, temveč s kristijani, tedaj moram po veri govoriti. Kakor kristijani se sicer na bojite smrti, kakor neumna žival, katera s pričujočim življenjem zgubi tudi prihodnje, ali kakor neverniki, ki ne verujejo v prihodnje življenje, in pravite: »Smrti se toliko ne bojim; sodbe, sodbe se bojim.« — Odgovorim: Sodba bo sicer pravična in ostra, vendar pa se je bogaboječim kristijanom ni treba bati, in njegova telesna

smrt je most v njegovo vekomaj srečno življenje. — Sv. Pavel pravi o kristijanih, *da so, ali živé ali umrjejo, Gospodovi*; če smo pa še v življenju in smrti Gospodovi, čemú se bomo toliko bali sodbe? Saj pridemo po sodbi k svojemu Gospodu. — *Bogaboječnost*, govori drugikrat, *ima obljubo večnega življenja*. Ako je pa tvoji bogaboječnosti, kristijan, že tu na zemlji večno življenje obljubljeno, čemú se toliko bojiš sodbe? Saj prideš po sodbi v večno življenje. — *Kateri so Kristusovi in ne živé po mesu*, nas zagotóvi ravno ta sv. apostol, *v njih ni nič pogubljenja vrednega*. Kristijan, ako si Kristusov po pravi veri in ne živiš po mesu, temveč po duhu, ker se bojiš Boga, čemú bi se toliko bal sodbe? Srčno pojdeš k Jezusu, ker nič pogubljenja vrednega ne bo našel nad teboj. S tem božjim zagotovilo prihodnjega zveličanja so se tolažili vsi bogaboječi kristijani v življenju in smrti, in z vero užugali ves smrtni strah.

Kako miren, srčen in ves potolažen govori pravični Simeon svojemu Zveličarju, ko ga v Jeruzalemskem tempelju drži na svojem naročju: *Sedaj, Gospod, spustiš svojega hlapca v miru, ker so vidèle moje oči tebe, svojega Zveličarja*. — Svojega zveličanja popolnoma gotov, zavpije sv. Pavel: *Želim razvezan in pri Kristusu biti*. Poln tolažbe je nagovoril sv. Ambrož sam sebe na smrtni postelji: »Kaj umreti se bom bal, ker imamo tolikanj dobrega Gospoda?« — Kako krepča sv. puščavnik Hilarijon svojo dušo, ko noče telesa zapustiti: »Pojdi, pravi, moja duša, iz svojega starega prebivališča; sedemdeset let si Bogu služila, in bi se še smrti bala?« *Kaj stojiš tukaj, ti krviželjni pes*, je rekel sveti škof Martin, ko v svoji smrtni uri zagleda hudega sovražnika; *pri meni ne boš našel nobenega dobička, ker mi je že Abrahamovo naročje odprto*. Tako premagujejo dobri kristijani smrtni strah s sveto vero.

To so bili sveti možje, mi porečete; in svetim ljudem se seveda ni treba smrti bati. Mi pa, mi smo grešniki, kako bi se smrti ne bali?

Res je, možjé, o katerih sem sedaj govoril, so bili zgol svetniki; ali se jim pa za to ni bilo treba smrti bati? Sveti so bili pred Bogom, pa ne v svojih očeh; sami niso vedeli, da so sveti; zakaj tudi njim je bilo rečeno, da na zemlji nihče ne more vedeti ali je pred Bogom ljubezni ali sovraštva vreden, vse to se bo še le na onem svetu razodelo; in niso se imeli za svete, temveč kakor največji svetniki šteli so se med grešnike. Sv. apostol Pavel,

ki je iz božjih ust vedel, da je *izvoljena posoda*, da je z božjo milostjo tako rekoč zapečaten, vendar toliko ponižno sam o sebi govori! Največjega grešnika se imenuje izmed vseh, katere je Jezus Kristus prišel odrešiti; *negodnik sem*, pravi, *najmanjši izmed vseh apostolov, in še ne vreden, apostol imenovan biti; trpinčim svoje telo in ga spravljam v sužnost, da kdaj ne bom pogubljen.*

Tako ponižno so tudi najsvetejši ljudje sami o sebi mislili in se imeli za grešnika, kakor smo mi. In ker so tako mislili, se niso imeli nič manj vzroka smrti bati, kakor mi. Pa svojo srčnost umreti so stavili na obljubo večnega življenja, katero je storil Bog bogaboječnosti in po kateri so hrepeneli; vse svoje zaupanje so stavili na veliko usmiljenje božje, o katerem sv. pismo govori. Ali so bile pa božje obljube le njim, ali niso tudi nam dane? Ali so bili božjega usmiljenja le oni, ali ga ne bomo tudi mi deležni. Bog varuj, kaj takega le misliti!

Pravi strah božji je vsem ljudem gotova bramba zoper željo smrti, gotov pôrok večnega zveličanja. Strah božji ima pa tisti, kateri se Boga boji, pa ne kakor hlapec svojega ostrega gospoda, temveč kakor dober otrok svojega očeta, katerega se boji in ljubi, katerega se za to boji žaliti, ker ga ljubi. Iz tega sinovskega, s spoštovanjem in ljubeznijo sklenenega strahu si moramo neprenehoma prizadevati, božje zapovedi zvesto spolnovati, po njegovi sveti volji ravnati, hudega se varovati in dobro delati, in njega, svojega najljubeznivejšega Očeta, nikoli, nikoli več ne žaliti, zavolj svojih grehov pa, v katere bi bili po človeški slabosti zagazili, ga odpuščanja prositi in jih popravljati in boljšati. — Predragi, če to storiš, si bogaboječ kristijan. *Kdor stoji*, piše sv. Pavel, *naj gleda, da ne pade, in vsi moramo svoje zveličanje s strahom in trepetom nadelovati.* — Tudi svoje ljube prijatelje, tudi svete ljudi je pustil Bog slabosti nad sabo imeti, da so bili v spoznanju svoje ničevnosti, v ponižnosti in krščanski čuječnosti ohranjeni. — Sv. apostol Pavel je bil v tretje nebo zamaknjen in videl, kar nobeno oko ni videlo, slišal, kar nobeno uho ni slišalo, in občutil, kar še nikoli nobeno človeško srce ni občutilo; vendar dá Bog satanu oblast, tega apostola nadlegovati z najhujimi mesenimi skušnjavami. Tako se je godilo tudi sto in sto drugim svetnikom.

Pravite: Če so tudi svetniki slabosti nad seboj imeli, vendar niso padli in v grehe se pogreznili. Mi pa slabi ljudje delamo grehe, večkrat strašne grehe. Kaj? ali niso nekateri svetniki padli in v grehe se pogreznili? Ali ni Peter zatajil svojega mojstra?

ali je za to nehal biti Jezusov učenec? Zopet je vstal od svojega padca in bil postavljen poglavar Jezusove cerkve. — Ali ni bil Tomaž nejeveren? ali je bil za to od apostolstva odvržen? Svojo nejevero je spoznal, obžaloval, odpuščenja prosil in je ostal apostol in svetnik. — Tako je tudi z nami. *Kdor stoji*, mu sv. Pavel pravi, *naj skrbi, da ne pade*. In kdor je padel, mu rečem jaz, naj skrbi, da od padca zopet vstane. Bog ni le do pravičnih, temveč tudi do grešnikov usmiljen, in vsi, pravični in grešniki, so njegovega usmiljenja potrebni; pravični, da ne padejo, grešniki, da vstanejo; in obojim je obljubljeno. *Bog se vseh, kateri se ga boje, usmili, kakor oče svojih otrok, ker pozna našo slabost in vé, da smo prah in pepel*; govori David; in Jezus pravi, *da je nad pokoro grešnika v nebesih večji veselje, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, kateri pokore ne potrebujejo*.

Grešnik, imej tudi velike grehe, tudi tebi je še naročje božjega usmiljenja odprto, če grehu slovó daš in se obrneš na pot bogaboječnosti. Ako si grešnik, kakor David, reci tudi kakor David: *Gospodu sem grešil*, pa nikdar več nočem grešiti, in greh ti bo odzvet. Ako si svojega mojstra z grehom zapustil in zatajil, kakor Peter; j o k a j m i l o, kakor Peter in nikdar več ga ne zataji in Gospod se bo z milostljivim očesom ozrl na te. — Ako si se nečistosti udala, kakor Magdalena, vrži se k Jezusovim nogam in objokuj svoje grehe, skleni, se poboljšati, kakor Magdalena in grehi ti bodo odpuščeni.

Pokazal sem vam, da se bogaboječemu kristijanu ni treba bati smrti, ker je njegova telesna smrt most v večno življenje. *Bogaboječemu*, govori Modri, *poslednjič dobro pojde in ob dnevu svoje smrti bo blagoslovljen*. O koliko tolažbe za te, bogaboječi kristijan! Ob strašni zadnji uri, ob kateri se grešnik strese na vseh udih, ker se mu pekel tako rekoč že odpira pred njegovimi očmi, boš ti ves miren in poln zaupanja na Jezusovo neskončno zasluženje s svetim Pavlom rekel: *Dobro vojsko sem se vojskoval; svoj tek sem dokončal; in svojo vero ohranil; zato mi je sedaj pri pravičnem sodniku prihranjena krona neumrjočnosti*. Videl boš, kakor sv. Štefan, nebesa se odpirati in Jezusa stati na desnici božji, kateri te bo sprejel in angelje, kateri ponesó tvojo dušo v Abrahamovo naročje. Takrat porečete z Jezusom: *Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo*. Porečeš: *O Jezus, tebi sem živel, tebi sedaj umrjem; tvoj želim biti in vekomaj ostati*. In srečna bo tvoja smrt, ker bo most v večno življenje. Amen.

† Dekan J. Rozman.

2. Trije evangelijski mrličiči podobe grešnikov.

Jezus je rekel: Deklica ni mrtva,
ampak spi. (Mat. 9, 22.)

O treh mrličičih nam pripoveduje sv. evangelij, da jih je Jezus Kristus obudil k življenju. Oživel je gotovo še veliko drugih, a sv. evangelisti nam o njih nič ne povedó; pač pa nam bolj natančno popisujejo, kako je te tri obudil k življenju, namreč Jajrovo hčer, mladeniča v Najmu in Lazarja. Vse, kar je v sv. pismu zapisano, vse, kar nam pripovedujejo sveti evangelisti, ima svoj pomen. In kakor neskončna je modrost Boga, njega, ki je poskrbel za živež morskim ribam, ko je vstvaril veliko majhnih ribic, njega, ki je zmeril pota neštevilnim zvezdam, tako je Sin Božji imel pri vsakem svojem delu najmodrejši namen. Cerkvni učeniki vidijo v teh treh mrličičih, ki jih je Jezus obudil, vpodobljene grešnike, in sicer kakor so bili nekateri teh mrličičev že dalj ali manj časa mrtvi, tako so tudi podobe grešnikov, ki so več ali manj časa v grehih.

1. Današnji sv. evangelij nam pripoveduje o Jajrovi hčeri. Hči nekega višjih gospodov je umrla. Nje, ki je bila ponos in veselje svojega očeta, ni bilo več med živimi. Kam se obrne oče v svoji stiski, kje išče pomoči? Pri Jezusu. *Gospod, pravi, moja hči je umrla; ali pridi in položi svojo roko na njo in bo oživila.* Jezusu je bilo všeč njegovo zaupanje in je šel s svojimi učenci v hišo Jajrovo. Ko je tje prišel, rekel je okoli stoječim: Odstopite, zakaj deklica ni mrtva, ampak spi. In jo je prijel za roko in je vstala. — Cerkvni učenik sv. Augustin primerja to deklico grešniku, ki greši v mislih. Tudi tak človek, ki ima prstovoljno slabe misli, ki privoli v skušnjave, ima duhovno smrt v sebi, duša njegova je mrtva, ker ni v stanu posvečujoče milosti božje in ne more nič dobrega storiti za večno življenje. Kdor torej v svojem srcu goji sovrašto, nevoščljivost, on je podoben mrtvi Jajrovi hčeri. Kako je to deklico Jezus ozdravil? Prijel jo je za roko. Dovolj je za grešnika, dokler še ni grešil v dejanju, da ga le zadene žarek milosti božje, da se le oglasi očitajoča vest. Kristijan! ko čuješ glas očitajoče vesti, vedi, da je to glas božji. Dokler grehi niso še zastarani, je pomoč toliko lažja, toliko bolj gotova. Ne presliši glasu očitajoče vesti!

2. Drugače je z grešnikom, ki je grešil že v dejanju. On je svojo duhovno smrt na zunaj pokazal; podoben je mladeniču v Najmu, ki so ga mrtvega nesli ven iz mesta. Jezus se je dotaknil par in je rekel: *Mladenič, rečem ti, vstani!* Kdor n. pr. s svojim jezikom zelo Boga žali, zlasti pohujšljivec, on kaže na zunaj, da je duša njegova mrtva, glas Gospodov ga kliče: *Kristijan, rečem ti, vstani!* ali žalibog, kolikokrat ne čuje tega glasu! Pa zapomni naj si, da čim glasneje kliče Gospod, tem ostreji odgovor bo zahteval od njega.

3. Grešnik pa, ki je v svoji nepopolnosti tako daleč zašel, da mu je prišel greh takorekoč v navado, ki morda greh celo zagovarja in se ga premalo sramuje, on pa že leži v grobu svojih pregreh, kakor Lazar, ki je štiri dni v grobu ležal, povezan na rokah in nogah. Kakor je Marta, sestra Lazarjeva, rekla o njem: »Že diši, ker štiri dni že leži v grobu«, tako tudi grešnik iz navade s svojim grešnim govorjenjem, s svojim slabim vzgledom z drugimi hudobijami razširja povsod duh, ki kaže na njegovo duševno smrt, duševno gnjilobo. Pa tudi takega grešnika Bog ne zapusti. Kakor je kedaj z velikim glasom zaklical: *Lazar, pridi ven iz groba*, tako kliče grešniku, ki je pogrezen v svoje hudobije, ki je zaslepljen po svojih strastih: »Pojdi ven iz njih; zapusti hudobijo in spokori se!« Še ti ponujam svojo milost; še sem pripravljen razrešiti in razvezati verige, v katere te ima vklenjenega hudobni duh! Daj življenje svoji duši, svoji ubogi duši. — Nekaj strašnega je greh, ki umori dušo; ki naredi, da duša, ki bi morala gospodovati nad telesom, da je vklenjena v verige pregrešnega telesa, da je kakor v ječi hudobnega telesa, da je kakor zvezana in vržena tje v puščavo mej divje zveri — mej neugnane strasti. Taka duša je popolno podobna Lazarju, ki je štiri dni v grobu ležal.

Dragi v Kristusu! kaj nam kliče danes Gospod! Morda se lahko oglašá tvoja vest? — Morda si torej podoben Jajrovi hčeri? Pazi, kdaj te opominja vest. Spokori se! — Morda ti pa kliče Gospod: Kristijan, rečem ti, vstani! — Čim ostreje besede, tem ostreji bo kedaj račun pred Bogom. Sedaj je čas, da poslušáš njegov glas. — Morda pa ti glasno kliče: Kristijan, pojdi venkaj, zapusti hudobije in pregrehe: Bog ti še ponuja svojo milost, saj *on noče smrti grešnika, ampak da se spokori in živi*. Naj te v tem potrdi naslednja dogodba, ki jo je zapisal sv. Dionizij Areopaški:

Na otoku Kandiji je živel zelo pobožen škof. Bil je v toliki milosti pri Bogu, da je imel vselej, kadar se je pripravljaj za sveto mašo, nebeske prikazni. Tedaj se pripeti nekaj prav žalostnega v njegovi škofiji. O priliki paganskega praznika je zapeljal neki pagan kristijana, da je zatajil sv. vero. Ko to zvé pobožni škof, bil je ves potrj zaradi silne žalosti, tako, da si je želel umreti, da bi bil rešen pregrešnega sveta, hudobnežu pa je privoščil, da bi ga zadela kazen božja. Ko na to po noči, kakor navadno, moli, zagleda zemljo odprto; silen prepada je bil pred njim, prav ob kraju prepada sta bila ona dva nesrečna človeka, zapeljivec-pagan in zapeljan kristijan, vsa sta se tresla in se bala, da sedaj pa sedaj padeta na dnó prepada. Iz brezdna so se vzdigovale velikanske kače, ki so ju hotele potegniti na dnó, in okolu so bile čudne prikazni, ki so nesrečneža silile v prepad. Ko je sveti škof to videl, veselil se je, da bode odpadnik, ki je vsem drugim v pohujšanje, tako kmalu kaznovan. V tem se ozré proti nebu in je vidi odprto. Tedaj se prikaže Jezus Kristus sredi angeljev in gre naravnost do nesrečnežev in jih prav ljubeznivo reši nevarnosti, v kateri sta bila. Potem pravi pregorečemu škofu: »Glej, tukaj je moja desna stran! Raje vidim, da jo še enkrat prebodiš in ponoviš moje rane, kakor da bi želel pogubo kake duše! Vedi tudi, da sem pripravljen še enkrat trpeti za zveličanje ljudij; tudi bi rad to storil, da bi jih obvaroval le grehov.«

Poprimimo se torej roke tega dobrotnega Boga, z resnično vero, trdnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo. Kakor žena v današnjem svetem evangeliju hitimo za njim, in slišali bomo tudi mi besede: *Zaupaj sin, zaupaj hči, tvoja vera te je ozdravila. Amen.*

— r. —

Zadnja nedelja po binkoštih.

I. Na zadnjo uro pokoro odlašati je nevarno.

Molite pa, da se vaš beg ne zgodi
po zimi. Mat. 24, 20.

Jezusove besede v današnjem sv. evangeliju so po besednem redu nekak opomin prebivalcem mesta Jeruzalema, da naj se o pravem času rešijo, ko vidijo rimsko armado se mestu bližati, kajti takrat bode prišla taka stiska nad mesto, kakoršne ni bilo od začetka sveta do sem in je ne bode več. Ker so pa v zimskem času dnevi viharni in kratki, zrak mrzel in oster, pota ledena in zmrznena, opozori jih Zveličar, naj goreče prosijo Boga, da se njih beg ne vrši v tem neugodnem času.

V duhovnem smislu so pa te Jezusove besede opomin grešnikom, naj nikar ne odlašajo pokore na zimski čas — smrtne ure, ako se hočejo oteti večni pogubi. Veselo je v prijetni pomladi potovati, tudi še v vročem poletju se ta ali oni poda od doma ogledat si znamenita mesta in kraje, še celo že bolj tužna jesen marsikaj zanimivega ponudi človeku na potovanju, toda v zimskem času ni navadno potovanje.

Da se pa mladostna leta s pomladjo, moška s poletjem, starost z jesenjo in smrtna ura z zimo prisposodblja, je v obče znano. Dobro in koristno je za človeka, ako v pomladi svoje mladosti in poletja moških let zmiraj bogaboječe živi, v strahu božjem hodi pred Gospodovim obličjem; hvalevredno je tudi pri človeku, da se že v pozni jeseni svojih let vrne k Bogu, čeravno je že marsikomu spodletelo, ko je pričel prepozno se pokoriti; najbolj nevarno je pa, če človek pokoro in poboljšanje odklada na zimski čas poslednje ure, kajti kakor so trojni vzroki, ovirajoči potovanje v zimskem času, namreč: pogostni viharji, zamrzla pota in kratki dnevi, istotako so trojni vzroki, radi kojih je pokora skoraj nemogoča ob poslednji uri, in sicer:

1. zaradi dušnih viharjev peklenškega duha,
2. zaradi mrzlega ledenega srca grešnikovega in

3. zaradi ločitve solnca milosti božje.

I. Ne trdim sicer, da bi se kristijan, živč dalj časa trdovratno v svojih pregrehah, koncem svojega življenja v resnici ne mogel spokoriti, ali pa, da bi nič ne koristila takratna storjena pokora. Saj vemo dobro iz sv. pisma, kako se je desni razbojnik malo trenutkov pred smrtjo k Jezusu obrnil s prošnjo, naj mu grehe odpusti, kar je tudi resnično dosegel. »Ta izgled pa«, govori sv. Avguštín, »je v sv. evangeliju zaznamovan, da noben resnično spokorni grešnik na smrti postelji ne obupa, pa tudi uči in kaže, da noben grešnik ne zaupa na to predrzno, kajti le malokateremu se posreči, da otme svojo dušo pogubi tako pozno, ker je zelo težavno in nevarno.«

Kar pokoro na smrti postelji obtežuje in opovira, so hudi viharji skušnjav od strani peklenškega sovražnika.

Ta zoprnik našemu zveličanju nas zalezuje sicer vedno ter pogosto napada, a v svojem zalezovanju ni nikdar tako zvit in

prekanjen, nikdar tako drzen in silovit, nikdar tako lakomen naše duše kot zadnji trenutek, dobro vedoč, ako mu zdaj otide, je nikdar več imel ne bode. Hudič ima veliko jezo, ker vé, da ima malo časa. (Skriv. raz. 12, 12.) Ker je torej časa malo, napne vso silo, da bi odvrnil človeka od resnične pokore. V ta namen hudič grešniku na smrtni postelji predočuje strahovite podobe, v spomin mu sklicuje dogodke preteklega življenja, skuša ga v obup pripraviti, otemniti njegov um, voljo oslabeti, da bi duša ne vedela, kaj se godi z njo. Kakor ribič skalí vodo, da ložje polovi ribe v mrežo, tako dela peklenski zopernik o poslednji uri, kakor Modri v svetem pismu govori: *Kakor ribe lové s trnkom, tako se ljudje lové ob hudem času, ko naglo nad nje pride.* (Ekl. 9, 12) Ta hudi čas je čas poslednje ure, kadar ljuti vihar peklenskih skušnjav hrumi od vseh strani na dušo umirajočega. Hudo poskušnjo takega boja prestali so tudi svetniki.

Sv. Eleazar je klical pred smrtjo: »O kako silni veliki so napadi peklenskega duha!« In glejte, kristijani, Eleazar je bil angelj v človeški podobi, olepšan z vsemi krepostmi, ki se terjajo od pravega kristijana, posebno se je odlikoval z belo lilijo deviške čistosti in vendar je imel tak boj s peklensčekom!

Istotako trdi sv. Frančišek Saleški, živo ogledalo prave svetosti. Ta svetnik oboli nevarno. Po prestani boleznj pravi večkrat navzočim poslušalcem, da bi zdrav ne bil nikdar verjel, da hudobni duh tako silovito bolnika napade, kajti še nikoli tako hudih skušnjav ni poznal kot v tej bolezni. Svetnik je bil poln svetih čednostij in dobrih del.

Vprašam le, kako bode še-le na smrtni postelji pri srcu trdovratnemu grešniku, ko bodo privršeli še silovitejši viharji in napadi peklenskih skušnjav nad njegovo dušo! Ali bode takrat pripraven čas pokore!

Janez Klimak pripoveduje o pobožnem opatu puščavniku Štefanu, kak hud boj se je pričel zanj pred smrtjo s satanom. Očital mu je to in ono malo napako storjeno v življenju, puščavnik mu je to glasno pritrdil, a drugo zopet zanikal, in ko je skušnjava tem hujša, hkrati obmolčne sveti mož ter išče pomoči v tej hudi borbi pri neskončnem usmiljenju božjem. Okrog stoječi menihi zapazijo, kako mu stopa radi hudih notranjih težav smrtni pot na čelo, osupli kličejo: »Kaj bode pa z nami? Štirideset let je ta sveti starček tako sveto živel in vendar tako velik vihar skušnjav prihrumel je nanj od peklenskega duha? Kako bomo mi prestali to hudo poskušnjo zadnjega boja?«

Da, zares, kako bodeš ta boj končal, o grešni človek, takrat ko si znabiti malopridno živel v mladostnih letih, ko bi bil največ

moral storiti dobrih del za večnost, v možki dobi in v sivi starosti še vedno ljubil greh, pokoro pa le odkladal na zimo smrtne ure? Misliš-li, da takrat v zadnjih trenutkih tvojega življenja, ko bode hudič napel vse sile, tako rekoč cel pekel se bode vzdignil nad teboj, da te pogubi, ko bodeš poleg telesnih muk in britkosti čutil grozno očitaje in grizenje vzbujene vesti, nad seboj videl srditega in ostrega Sodnika, a pod seboj pa odpirajoče peklenko brezdno, ali misliš, da dode tedaj v tem vihnem času pripravno, da začneš premišljevati svoj grešni stan, misliti na pokoro, na vse, kar te v večnosti čaka?

O ne tolaži se s to napačno nado, ne odlašaj pokore na poslednjo uro, temuč prosi in moli, da se tvoj beg ne vrši o mrzli zimi tvoje smrti, kadar silni viharji ne bodo pripustili na pokoro misliti — še manj pa jo pričeti.

II. Drug vzrok, zakaj je beg pred grehom nemogoč ob smrti uri, je ta, ker je grešno človekovo srce mrzlo in ledeno za čast božjo in — lastno vzveličanje. Kak sad bi pa upal od tvojega polja, kadar zemlja zmrzuje? Kakih cvetic in zelišč pričakuješ na vrtu, kadar je s snegom in ledom pokrit? Mar hočeš kopati? Trda zmrzla tla odrekla ti bodo pričeto delo. S plugom takrat zemljo orati, bilo bi brezvspešno delo. Hotel bi takrat zemljo trebiti plevela, dobro seme vsejati v njo, bilo bi prepozno.

Glej, kristijan, taka zamrznjena in ledena zemlja je podoba ledenega — trdovratnega — grešnikovega srca. Ako opominjaš tacega grešnika, je gluh za tvoje opomine, ako ga kaznuješ, se še ne zmeni za kazen, ako ga prosiš, naj čas milosti božje zdaj porabi, ko mu je še na ponudbo, se ne gane njegovo srce. Kakor bi bil čudež božji, ko bi drevo v mrzli ledeni zimi v hipu ozelenelo in rodilo svoj sad, tako bi bilo tudi veliko čudo, da bi se grešnik do zadnjega trdovratnega srca na smrti postelji resnično spokoril. Zakaj modri Sirah govori v sv. pismu (3, 27): *Trdovratnemu srcu se bode poslednjič hudo godilo in kdor nevarnost ljubi, bode v nji poginil.*

Od kod pa je ta trdoba srca? Ona izvira iz velikega števila dostikrat ponavljanih smrtnih grehov, kajti po njih nastane v takem srcu strupen mraz, ki ljubezen božjo v njem pogasne; vsled tega postane srce popolnoma neobčutno, ledeno in mrzlo glede vsega dobrega. Ako prihaja ta trdovratnost srca iz stare navade vedno greh na greh nakladati, oglušči vest, ne opominja več, ne očita nikake hudobije, naj si bodo še tako velike; srce takega človeka

postane mrtvo do vsake kreposti. Slednjič ta mrzloba srca izvira iz večkratnega predrznega vstavljanja milosti božji in navdihovanju sv. Duha. To trdovratnost srca bode pa grešnik posebno britko čutil ob smrtni uri. Zakaj torej pokoro odlašati na tak nevaren in neugoden čas? Bo-li mar takrat izvabil iz svojih oči spokornih solz, se bode li njegovo srce topilo pravega kesanja in žalosti nad storjenimi grehi? Ali bode v tistem osodepolnem zadnjem trenutku začel h krati vse grehe sovražiti in jih s srcem studiti? O bojim se, da mu na smrtni postelji še v spomin ne bode prišlo.

Pripoveduje se, da so videli med znamenito bitko pri Mühlhausenu, ko je vojvoda Alba sovražnika cesarja Karola V. premagal, dve solnci ob jednom na nebu. Vojakom, opozorivši svojega vojvodo na to izvenredno naravno čudo, pa je odgovoril Alba: »Imel sem takrat toliko važnega posla s svojim sovražnikom, da mi ni ostajalo časa, da bi bil nebo opazoval.«

Grešnik, taka bode s teboj na smrtni postelji. V silnem boju skušnjav s satanom, obtežen s telesnimi mukami in bolečinami, bodeš tako zmešan in preplašen, da bodeš komaj svoje srce od zemlje kvišku povzdignil, na svojega Boga komaj mislil ali na svojo pokoro. — »O človeku«, pravi sv. Avguštin, ki se pozno pokori, se je bati, da ne bode k pravemu poboljšanju dospel, ne k resnični pokori.«

Sicer taki se tolažijo z napačno mislijo, mirijo svojo vest, da bode prišel takrat duhoven, pa jih bode z Bogom spravil, gorové sami s seboj: Kar smo v pomladi, poletu in v jeseni svojega življenja zamudili, lahko poravnamo na zimo ob koncu svojega življenja. Ali predragi, spovednik bi moral pri tacem grešniku ne le jednega, ampak brez števila čudežev storiti; on bi moral ledeno njegovo srce prestvariti na jedenkrat v ljubezni božje goreče srce; jednako Mojzesu bi moral iz skale trdovratnega srca izvabiti solze pokore, ali pa storiti kakor Elija, ki je izprosil, da je ogenj šinil iz neba.

Kaj pa, ako mu Bog ne nakloni te milosti, da spovednika ne pričaka? Koliko bolnikov nagloma umrje, ne da bi se mogli spovedati, zapusti jih tudi spomin, so blodne pameti, tako se torej svojih grehov ne morejo obtožiti, jih ne obžalovati.

Vendar recimo, da se tak grešnik more spovedati, ki je bil trdovraten do zadnjega, ali je pa s tem vse storjeno? Vprašam pa, kje je zagotovljeno pismo, da ta, ki leta in leta o kakem spovedniku, o sv. zakramentu pokore ni hotel slišati, opravi veljavno

sv. spoved? Ali mu bode navzoči duhovnik vlil kesanje v njegovo srce jednako po lijaku? Ali mu bode mar v njegovem mrzlem in ledenem sreču v tistem trenutku, ko se duša poslavlja od telesa, prižgal plamen ljubezni božje? Ali se ne pravi toliko kot zahtevati, da iz ledenih kamenčkov šine ogenj ali da iz trde ledene zemlje v hipu cvetice rasti pričnó?

Sv. Frančišek Borgias je bil klican k nekemu bolnemu bogatinu, ki je živel prav razuzdano v svojih zdravih dneh. Svetnik mu govori tako živo in prepričevalno, da bi se kamen omečil, le bolnik ostane trdovraten kot je bil. Še brezbožne besede izusti: »Kot sovražnik božji sem živel, kot tak moram tudi umreti.« Vsem navzočim so šle te besede kot oster meč v srce. Svetnik se vrne na svoj dom, poklekne ter prosi Boga milosti trdovratnemu nesrečnemu bolniku, da še biča se na svojem telesu, da iz več mest krvavi. Potem se zopet povrne k bolniku s križem v roci, govoreč mu: »O moj ljubi brat, zakaj si malosrčen in obupajoč, glej svojega Zveličarja z razpetimi rokami želeč te objeti, za svojega sprejeti; neskončno je usmiljen on, ki te je odkupil s svojo presveto krvjo.« Glejte čudo! Med temi besedami rosila je presveta Kri iz ran Jezusovih na bolnika. Pa kaj menite, kaj se je zgodilo? Brez dvoma bi govorili, pri tolikem čudežu se je spreobrnil bolnik. Kaj še, trdovraten je ostal, tolik čudež ni ganil njegovega mrzlega in trdovratnega srca, v obupu je končal.

Ta vzgled naj jasno govori onim, ki do konca svojih dni, na zimo poslednje ure pokoro odlašajo, kam pripelje nazadnje človeka taka trdovratnost?

Zatorej, grešniki prosite, da se vaš smrtni beg ne vrši po zimi. Danes ne preslišite klica opominjajočega vas k pokori, ker ne veste, ali bode ta glas milosti božje, ki vam doni še na ušesa, še dolgo klical, še dolgo donel vam v pokoro.

III. Kaj pa, če vam za vselej umolkne? Dnevi vaši so kratki, in to nas vodi k tretjemu vzroku, zakaj je pokora koncem življenja težavna in nevarna. Dnevi zveličanja so grešniku takrat kratki, ker se solnce milosti božje od trdovratnega grešnika čedalje bolj odmika.

Vemo, da so v zimskem času zelo kratki dnevi. Solnce le redkokrat pošilja svoje žarke na zemljo, ovirajo ga goste megle, ki se v tem času vlačijo nad zemljo; ima tudi silno kratko pot, komaj se nam prikaže, že se nam skrrije za goro, gorkota njegova je tudi tako pičla in slaba, da nikakor ne more otaliti ledene zemeljne površne skorje. Vzroka temu iskati je v tem, v kakem razmerju je zemlja do solnca tistikrat. Ono ostane vedno pri starem,

le solnčni žarki padajo v zimskem času poševno, ne pa kot po letu, navpično.

Jednako se godi ob smrti uri trdovratnemu grešniku. Solnce milosti božje mu od časa do časa vzhaja, toda iz njegovega popačenega grešnega srca se vzdigajo mračni in megleni soparji, duhomorne megle obupljivosti, nespokornosti, dušne lenobe; te branijo, da žarek milosti božje ne more prodreti do srca.

Jezus Kristus je Judovsko ljudstvo obdaril v polni meri z milostjo, da bi jih k pokori pripeljala. Ker so pa bili trdovratni in nespokorni, jim jo je odtegnil rekoč: *Vi me bote iskali, pa ne našli, ampak v svojih grehih boste umrli.* (Jan. 6, 21.)

Ko so hudobni Sodomljani napadli Lotovo hišo zahtevajoč, naj jim izroči angelja, ki prenočujeta pri njem, so bili v hipu udarjeni s tako slepoto, da so celo noč tavalj krog hiše, ne da bi našli vrata. Stala so sicer odprta pred njihovimi očmi, a izhoda ni bilo. Tekali so sedaj na desno sedaj na levo, na prednji hišni strani so skušali vun iti, potem zopet na zadnji, ozirali se kvišku in doli; pa zaman, izhoda ni. To je podoba grešnikova, ki pokoro odklada na zimski čas smrti. Takrat bode tudi grešnik trdovraten zadet s tako slepoto, ne bode videl in ne našel vrat božje milosti in usmiljenja božjega, akoravno bodo pred njim stale odprta. Znabiti vzdihne globoko tu in tam, oko svoje plašno, skoraj obupno upré v sv. razpelo poleg njega stoječe, obe roki kvišku vspne, iskaje nekaj, pa vendar ne najde. Za spovednikom, če ga sicer že kliče k sebi, kake besede izgovarja, s tresočim glasom kliče sv. imena, a v srcu se ne spreobrne resnično, nad takim se spolnijo Gospodove besede: *Iskali me bote, pa ne našli, v svojih grehih bote umrli.* Te besede hočejo reči: na večer svojega življenja boste iskali vrat božjega usmiljenja, pa iskali jih boste prepozno, ne na pravi način in tudi z resno voljo ne, zato je jih ne bote našli. Tak je konec onih, ki v življenju nič slišati nočejo o kaki pokori, jo od dné do dné, teden za tednom cele mesece, da še cela leta odkladajo na zimo poslednjo uro, radi bi jo še dljé časa, ko bi le bilo možno.

O predragi v Kristusu, ne posnemajmo teh, drugače bi bilo boljše nam, ko bi ne bili rojeni. Zdaj je še čas, ki ga nam ponuja Bog, naj ga obrnemo v svoj dušni hasek; zlasti v bližajočem se sv. adventnem času, času pokore in zatajevanja, nas Bog posebno kliče k pokori. Porabimo torej vestno zlati čas zveličanja. Spirajmo

v potokih spokornih solz grešne madeže svoje duše. Zdaj je pripraven čas, ko se s pomočjo božjo lažje vstavljamo peklenškemu sovražniku, zdaj ko naše srce ni še popolnoma mrzlo in ledeno gledé časti božje in našega lastnega vzveličanja, zdaj ko nam solnce milosti božje svitlo sije in s svojimi žarki ljubezni božje nas ogreva ter nam odprto stoji naročje usmiljenja božjega. Zdaj torej hočemo pokoro delati, je ne odlašati na zimski večer poslednje ure. Da nas k tej pravi pokori pripelješ, prosimo te, usliši nas Gospod. Amen.

† J. Strnad.

2. Zakaj bode poslednja sodba? (I.)

Potem bodo videli Sinu človekovega
priti v oblakih neba z veliko močjo
in veličastvom. Mat. 24, 30.

Nič ni tako gotovega na svetu, kakor je smrt. Človeku je postavljeno, *jedenkrat umreti*, — pravi apostol (Hebr. 9, 27.). A prav tako gotova, kakor je njegova smrt, tako gotova je njegova sodba. Komaj je duša zapustila svoje telesno bivališče, uže stoji pred Njim, kateremu je Oče zročil sodbo, da prejme plačilo ali kazen za svoja dela. Prav tako gotovo, kakor smrt in posebna sodba bo napočil za vsakega strašni dan vesoljne ali poslednje sodbe, o kateri Kristus govori v današnjem sv. evangeliju, dan, ko bo solnce otemnelo, luna ne bo dajala svoje svetlobe, zvezde bodo padale z neba in vse moči nebeške se bodo gibale. Takrat bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. Takrat bo poslal svoje angelje s trobento in z velikim glasom, in bodo zbrali njegove izvoljene od štirih vetrov, od kraja neba do konca njegovega. — To je beseda Kristusova, ki je večna resnica, in se ne da nikdar ovreči od človeške modrosti.

Vendar bi si vtegnil kdo misliti: Če bo že vsak človek takoj po smrti sojen in bo prejel svoje plačilo ali svojo kazen, čemu bo pa poslednji dan še jedna, vesoljna sodba? ali bo morda prva sodba kaj spremenjena? To se ne bo zgodilo, ker Božje sodbe so si vekomaj jednake; temveč vesoljna sodba bo pred vsem zategadelj, da bo sodnik sam, Jezus Kristus, pred vsem svetom poveličan, njegovi sovražniki pa bodo pred vsem svetom ve-

komaj osramočeni. Ta prvi in glavni vzrok vesoljne sodbe vam hočem danes ob kratkem razložiti, dva druga vzroka pa odložiti na prihodnjo prvo adventno nedeljo. Zvesto me poslušajte!

Nezapopadljivo je za človeški omejeni um, kako se je mogel Sin Božji in kralj večnega veličastva, Jezus Kristus, z nebeskega sedeža ponižati do zemlje, človek postati, podobo hlapca in trpina nase vzeti ter v uboštvu in preganjanju živeti. A komaj je nebeski Oče podelil to neskončno in nezapopadljivo usmiljenje človeštvu, vže se je svet zarotil zoper njegovega maziljenca, da je moral še iz živinskega hlevca in iz mesta svojega kraljevega sprednika, Davida, bežati pred krvoločnim Herodom. Komaj je Jezus sam začel oznanovati v judovski deželi evangelij zveličanja in z neovrgljivimi dokazi spričevati svoje Božje poslanstvo, uprejo se mu in zoper njega vzdignejo celo tisti, katerih je najprej in najbolj prišel iskat, sovražijo ga, črtijo in preganjajo ter mu strežejo po življenju in ne odnehajo, dokler ga ne vidijo na križu razpetega in umorjenega. O kolika sramota, koliko ponižanje za kralja večnega veličastva, ko ga najbolj zavrženi ljudje, izvržki človeštva, beriči in vojaki neusmiljeno bičajo, zaničujejo, s trnjem kronajo in ga s težkim križem obloženega kot največjega hudodelnika vrh Kalvarije pehajo, obsojenega v smrt na križu, ki je bila med vsemi kaznimi spoznana za najsramotonejšo smrt.

Če so pa s Sinom Božjim tako sramotno in zaničljivo ravnali njegovi ožji rojaki, judje, ni imel nič boljšega pričakovati od paganov. Njim ni bil in jim ni še dandanes Sin Božji nič drugega, kot križan hudodelnik; njegovi zveličanski nauki so jim norost, in tisti, ki te nauke sprejmejo in po njih živijo, veljajo še dandanes za nes pametne in za bedake. Zato so razsajali kralji tega sveta, kakor pravi kraljevi prerok, zato se rogajo še dandanes mogotci tega sveta, in vsa njih peklenska druhal se trudi z ognjem in mečem, da bi besede Sinu Božjega potrebili z zemlje in do tal razdejali njegovo sv. cerkev, ustanovljeno za blagor in zveličanje človeštva. Ali je mar to, vas zopet vprašam, ona čast, ki se spodobi Sinu Božjemu, najvišjemu vladarju nebes in zemlje, našemu Bogu?

A še ni dovolj zaničevanja in zasramovanja Sinu Božjega. Kar so judje in pagani delali, to so morali še celo kristijani v svoji peklenski zlobnosti nadaljevati in izvršiti. Kristijani namreč so bili, kakor so še dandanes, ki napadajo Jezusove nauke, pravo-

vernike v zmote in k brezverstvu zapeljujejo, Kristusovo cerkev trgajo, vsem hudobijam vrata na stežaj odpirajo, čednost neumnost, brezverstvo pa naprednjaštvo, modrost in omiko imenujejo. Kristijani so bili, ki so poglavitne resnice naše sv. vere tajili, cerkve podirali ali jih v shodnice svojih brezbožnih zbirališč rabili, ki so sveto Rešnje Telo skrunili, Najsvetešje iz tabernakeljev iztrgali in z nogami poteptali, mater Božjo iz oltarja vrgli. Kristijani, da celo katoliški kristijani se imenujejo in so vpisani v krstnih bukvah, ki še dandanes z velikimi, vnebovpijočimi grehi Kristusa nesramno ponižujejo in na križ pribijajo. Vidite torej, koliko zaničevanja, sramotjenja in preklinovanja je Kristus, Sin Božji, imel in ima še vedno pretrpeti od judov, paganov in neznabožnih kristijanov!

Toda — za tem časom tolikošnega poniževanja, zaničevanja, zasramovanja in preklinovanja Sina Božjega bo prišel in mora priti čas in dan poveličevanja, kakor je za krikom velikega petka: *Krišaj ga, krišaj ga!* prišla veličastna aleluja njegovega vstajenja, in ta dan je strašni in grozoviti dan vesoljne sodbe. Pred vsemi drugimi so oni trdovratni judje, oni zaslepljeni pagani in oni neverni kristijani Kristusa in svojega Boga zasramovali. Zato hoče sedaj Sin Božji prav pred njimi najprej povikšan, preslavljen in poveličan biti. Na njegovo povelje in na angeljevo trobento se bodo zbrali v dolini Jozafat in bodo videli Sinu človekovega priti, obdanega od svojih angeljev, v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom, a ne kot zapeljivca, kakor so ga kedaj imenovali, ne kot onega hudodelnika, za kakoršnega so ga na križ pribili, ne za norca, za kakoršnega so ga v škrlatastem plašču imeli, ne kot za onega potrpežljivca, ki bi bil k njih neveri, k njihovemu zasramovanju in k njih krivicam in hudobijam molčal, ampak kakor najvišjega kralja in oblastnika nebes in zemlje, na čegar migljej je solnce zatemnelo, luna obledela, zvezde z nebes popadale, zemlja v svojih težajih se je stresla, hribje in goré se razpokale in vesoljno stvarstvo v prah in pepel zgorelo, kakor tistega vsemogočnega kralja in vladarja, na čegar glas se bodo grobi odprli in bo morje in zemlja bruhnila iz sebe vse mrliče, ki bodo stali in trepetali pred nezirekljivim veličastvom Božjega sodnika.

Tako se bo torej nekdanje zaničevanje in zasramovanje Sinu Božjega nad judi, pagani in neznabožnimi kristijani sodnji dan brez vsega usmiljenja maščevalo. Zaman bodo vse prošnje, zaman vse vpitje, zaman ves jok in stok človeštva. Dan vesoljne sodbe bo dan neskončnega slavlja in poveličanja Jezusa kot Sinu Božjega

in sodnika, bo pa tudi dan brezkončnega osramotenja in grozovite pogube za njegove sovražnike.

Kristijani — rečem torej k sklepu — mislimo po navodu sv. cerkve, ki nas spominja danes in zopet prihodnjo nedeljo tega strašnega dneva, po zgledu sv. Hiieronima šestokrat na grozoviti konec sveta in poslednjo sodbo, in rečimo z njegovimi besedami: »Naj jem ali pijem ali kaj družega delam, vedno se mi zdi, da buči v mojih ušesih grozoviti glas trobente: *Vstanite mrtvi in pridite k sodbi!*« Amen.

M. Torkar.

Prva adventna nedelja.

I. Trojne bukve pri božji sodbi.

Storoletni se je usedel; sodba se je usedla, in bukve so bile odprte.

Dan. 7, 9, 10.

Danes teden, poslednjo nedeljo cerkvenega leta, ste slišali sv. evangelij o poslednji sodbi, in danes, prvo nedeljo cerkvenega leta in prvo adventno nedeljo se bere zopet evangelij o vesoljni sodbi in o grozi poslednjih dnij. Vidi se mi potrebno, da tudi jaz govorim nekaj več o sodbi.

Prerok Danijel je videl v prikazni sodbo božjo, da se je *storoletni* (t. j. Bog) *usedel*, *sodba se je usedla*, in *bukve so bile odprte*. Katere pa so tiste bukve, ki bodo odprte pri božji sodbi? Trojne so, in sicer: I. bukve narave, II. bukve sv. pisma, III. bukve vesti. Poslušajte, kako je to umeti!

I. Bukve narave, nature, so nepregledno velike, kakor svet ter popisane znotraj in zunaj; popisale pa so te bukve neštivilne stvari in bitja, ki jih je Bog ustvaril človeku na ljubo, da mu služijo kot pripomočki vsakdanjega življenja. To so zgolj darovi, zgolj dobrote božje, da bi človek ž njimi častil Boga in sebe zveličal. Zato bo treba od njih dajati odgovor. Treba ti bo račun dati od tega, kako si ravnal s svojim telesom, kako si skrbel za svojo dušo, kako si rabil petere počutke, kako svoje ude, svoje zmožnosti, svoje premoženje in vse drugo: ali si rabil vse to Bogu v čast, sebi v zveličanje, bližnjemu v spodbudo, ali pa, če si s tem

žalil Boga ter sebi napravljaj pogubo. Krščanska duša, ali ti ni tesno pri sre, ko pregleduješ te bukve? Koliko stoji notri zapisanega, kar priča zoper tebe? Koliko milostij, za katere se nisi zmenila, koliko dobrot, katere si nehvaležno povračevala.

a) Bog ti je dal, da le nekaj omenim, zdravo, krepko teló. Obdaril pa ti je to teló s tako vrlimi čuti in udi, da te tisoči zato zavidajo, ker so bolni, hromi, gluhomutci in slepci. Kako neprecenljiva dobrota! Kako predragocen dar so tvoje oči! Ali bi menjal s slepcem? Kaj ne, za ves svet ne. Tvoje roke in noge! Ali bi jih prepustil hromemu? Kaj ne, za zaklade vsega svetá ne. Tvoj sluh, tvoj govor! Ako jih ne veš ceniti, vprašaj gluhomutca, dal bi ti celo kraljestvo, ko bi mogel, kakor ti, slišati in govoriti. Kako pa se skazuješ Bogu hvaležnega za vse to?

Namestu, da bi bil ohranil svoje telo tempelj svetega Duha, oskrnil si je z grdo poželjivostjo in nesramnimi dejanji. Kako boš to zagovarjal pri sodbi božji? Tvoje roke so morda polne krivice, goljufije, tatvine. Tvoje noge so hodile po pregrešnih potih, po brezbožnih potih; v cerkev, k službi božji, k svetim zakramentom, k delu za cerkev te niso hotele nositi. Kako boš zagovarjal zopet to? Tvoje oči, ušesa, jezik, tudi ti pričajo zoper tebe. Presrečen človek, ki more gledati stvarjenje božje! Nehoté bi moral poklekiniti čudeč se preraznovrstnim čudežem božje vsemogočnosti. Ti pa, namestu da bi Boga zahvalil, si se rajše oziral po takih rečeh, ki so za te zapeljive. Poslušal si rajši opravljanje, obrekovanje, laži, kakor pa, da bi bil imel svoja ušesa odprta le za resnico. Govoril si rajše nesramno, preklinjal, pridušal se, žalil Boga in bližnjega, namestu, da bi bila tvoja usta govorila v čast božjo in v blagor bližnjega. Le seštej, kristijan, če moreš, vse grehe, katere si naredil s svojimi počutki, preštej jih, vse grehe v mislih, željah, besedah, dejanju, pa saj jih ne moreš! Le Bog samo jih je štel ter do zadnje nepotrebne besede jih je zapisal njegov angelj v velikansko dolžno knjigo; kakšen račun bo iz tega? Krščanska duša, ali te ni strah?

b) Ako pa je že telo tako hudo zagrešeno pred vsevednim Bogom, kaj pa še le, če pridejo v poštev dušne dobrote, s katerimi te je Bog obsipal? Ker je duša več vredna, kot ves svet, presegajo tudi darovi božji, duši podeljeni, vso časno vrednost. Velik dar je vid; neizmerno večji še je pamet, s katero more človek Boga samega razmotrivati, in tako je neizmerno večji dar tudi prosta volja človekova, s katero more človek Boga samega v ljubezni objeti. Celi svet, solnce, luna, zvezde, gore, morja,

rastline in živali ne morejo vsklikniti: O moj Bog, jaz te spoznam, moj Bog, jaz te ljubim. To more samo človek; njegova neumrjoča, Bogu podobna duša more Boga spoznati ljubiti, imeti v svoji posesti. Za njo je Bog storil neizrečeno več, kot za telo. Poslušaj in strmi! Včlovečil se je, da jo odreši, odreši na križu, poklical jo je k sveti veri prerodivši jo v zakramentu sv. krsta, opravičuje jo padlo zopet v sv. pokori ter jo združi potem v sv. obhajilu sam saboj. Zaradi duše je vstanovil sv. cerkev, zaradi duše zapustil v njej vedni spomin svoje krvave daritve na križu, zavoljo njenega zveličanja jo uči, opominja in svari. Posvečeno po svetem Duhu hoče imeti v nebesih na vekomaj. Tolike ljubezni božje do človeške duše si še domišljevati niti kak angelj ni mogel.

Toda kristijan, kolikor več ti je Bog dal, toliko večjo hvaležnost si mu dolžan; kolikor večje so dobrote božje, toliko večja mora biti tvoja ljubezen, toliko boljše jih moraš tudi uporabljati, ker Bog bo tirjal od tega ojster račun. Božje talente imaš zaupane. Gorjé vsakomur, kdor jih zakoplje, trikrat gorjé vsakomur, kdor jih zlorabi ter Boga ž njimi žali. Zapisani stojé vsi ti dolgovi v velikanski knjigi narave. Od vsega bo treba dati odgovor, od vseh milostij nebeških, od vseh pozemeljskih blagrov, od vseh dobrot božjih, od vseh dnij in ur do zadnje četrt ure življenja. Kdo bi se, to preišljevaje, ne tresel? In vendar so to še le prve bukve pri sodbi božji.

II. Odrplo se bo tudi sv. pismo, katero obsega 72 bukev, 1314 poglavij, 20.000 vrst, v katerih so shranjene vse resnice, vse skrivnosti, vse zapovedi, vse obljube in žuganje božje, pa tudi vse dolžnosti, ki jih imamo do Boga, do bližnjega, do sebe. Najviše so postavljene desetere božje zapovedi; to je večna, vsemogočna volja božja, to je večna, nespremenljiva postava Stvarnikova, in torej jedino vodilo, jedino pravilo človekovo. Plačilo obeta spolnovalcem, kazni žuga prelomnikom. V dosego svojega namena hranijo bukve sv. pisma v sebi premnogo posnemalnih in svarilnih vzgledov. Tu je odprto tako rekoč celo nebó, ker je razvidno, kaj je večno resnično, kaj večno dobro, večno lepo in veliko. Tu je tudi peklo odprto, ker se kaže, kaj je večno neresnično, kaj večno zlobno, večno pogubljeno. Čednosti se hvalijo, pregrehe grajajo. Kako krasne bukve so to! V zlatu in dijamantih bi jih morali imeti vezane, dan in noč prebirati in preišljevati. Milijoni so se po teh bukvah že zveličali. Na sodnji dan se bo vprašalo, ali si se in koliko si se, kristijan, ravnal tudi ti po teh bukvah. Kdo pa

si, ki bi si upal mirnodušno reči, da si se v vsem ravnal tako, kakor stoji zapisano v bukvah sv. pisma? Ali si upaš trditi, da si spolnoval vse zapovedi božje in nobene ne prestopil? Morda je ravno narobe, da namreč ni nobene zapovedi, katere bi ne bil večkrat in hudo prestopil. Kolika hudobija pa je, ustavljati se Bogu in njegovim poveljem! Kolika zloba Bogu reči: Jaz tvoje volje nočem spolniti. Ali ne zadostuje jeden sam tak greh, da se kaznuje s peklom. Kako ojstra sodba pa čaka še le tistega, čegar celo življenje ni družega, kot nepretrgana veriga samih pregreh!

In dolžnosti, ki jih nam kažejo bukve svetega pisma do Boga, do bližnjega, do sebe, kdo jih spolnuje prav natanko? Kdo je Bogu tako pokoren, kot Abraham, tako zvest, kot trije mladeniči v ognjeni peči, tako potrpežljiv, kot Job, tako čist, kot egiptovski Jožef in Suzana? Kdo ima tako ljubezen do sovražnikov, kot kralj David, kdo je tako spokoren, kot sv. Peter? Kdo hrepeni tako po nebesih, kakor so hrepeneli sv. mučenci? In vendar zadevajo te in take dolžnosti vse in vsakega, le spolnuje jih malokdo. Obljub božjih bi hotel biti vsakteri deležen, a spolnovati tudi dolžnosti, to mrzi večini ljudij. Vse te dolžnosti, vse resnice, vse zapovedi so zapisane v bukvah sv. pisma. Verniki berejo in se učé teh resnic iz katekizma. Kako sveta knjiga vam torej mora biti katekizem, in morate stariši skrbeti, da ga bodo otroci dobro znali. Ako pa kristijan ne ve in ne zna dolžnostij svojih, kako jih mora spolnovati?

Kristijan, kako se meniš zagovarjati sodnji dan? Ali morda s tem, da nisi vedel za božjo postavo? S tem se še nejeverniki ne bodo mogli izgovarjati, ker je že narurna postava vsakemu človeku z božjim prstom zapisana v srce. Tudi nejevernik ima kolikor toliko znanja o tem, in potem bo sojen, koliko več še le kristijan, ki se je v mladosti učil verskih nauk, kateremu je duhovnik vsako nedeljo in praznik oznanoval božjo besedo, kateri je imel toliko in toliko zveličalnih pripomočkov na razpolago. Ako pa ne bo izgovora, kakšna bo sodba, ko bo Gospod Jezus Kristus sodil po teh — drugih bukvah.

III. Sodil pa bo še po tretjih, jako skrivnostnih bukvah, po bukvah v e s t i. V teh bukvah stoji zapisano, kako je živel vsakteri na tem svetu, in kaj je storil v teku celega življenja. Vsa njegova dela, vse njegove besede, vse njegove stopinje, vse njegove skrivne misli in želje in nameni, so začrtani v teh bukvah. V bukvah vesti stoji zapisano vse od otroških let človekovega življenja pa do zadnjega zdihljenja, in na sodnji dan bo vse to razodeto. Jezus sam pravi:

Nič ni skritega, kar bi se ne razodelo, in nič se ne stori skrivno, temveč, da pride na dan (Mark. 4, 22.). O vsem bo sodba, za vse se bo treba zagovarjati: za vse dobro, kar smo zanemarili, za vse dobro, kar smo preprečili; za vse hudo, kar smo storili, za vse hudo, kar smo provzročili, za vse hudo, ki je nismo preprečili, in bi bili lahko; za vse milosti, ki smo jih zavrgli, za vsako zamudo dobrih del in za vsako zamudo časa. Pa seštej, krščanska duša, kaj že jeden sam dan zagrešiš v mislih in željah, v besedah in dejanju, preštej to za jeden teden, za jedno leto, če moreš, in prevdari sedaj skupno celo svoje življenje! Kakšen bo tvoj zagovor pri sodbi? Saj veš, da izgovor ne bo pomagal noben. Ali se ti ne zdi sedaj nekoliko bolj jasen pomen besedij Jezusovih v današnjem evangeliju: *In ljudje bodo koprneli od strahu in čakanja tistega, kar ima čez ves svet priti!* In ko bi ti sedaj še ne čutil dovolj tega, čutil boš, kolikor bolj se ti bo bližala smrtna ura, ker stopala ti bo pred oči vedno živeje sodba božja, posebna sodba in poslednja in kakoršna bo za te posebna sodba, taka bo tudi poslednja sodba.

Pri petih črnah mašah se bere cerkvena pesem o vesoljni sodbi; tam stojé besede: *Liber scriptus proferetur.* »Bukve bodo prinešene«. Izvedeli ste danes, da so to trojne bukve, trojne dolžne bukve. V prvih stojé zapisane vse dobrote božje, in za te bo tirjal Bog obresti hvale, ljubezni in vdanosti. V drugih bukvah stojé božje zapovedi, in od teh bo Bog tirjal sadove pokorščine, pravičnosti in svetosti. V tretjih bukvah stojé grehi, dolgovi razumnih in prostih bitij, in za té bo Bog tirjal pokoro, zadostenje. Tu pa kličemo s psalmistom: *Gospod! ako boš na pregrehe gledal, kdo bo obstal, o Gospod!* (Ps. 129, 3.) Zato pa, kristijani, bojmo se sodbe božje že sedaj v življenju, kakor se je je bal sv. Hijeronim, in naredimo v pravem času z Bogom obračun v skesani spovedi ter ga podpečatimo s trdnim sklepom resničnega poboljšanja. Amen.

Val. Bernik.

2. Zakaj bode poslednja sodba? (II.)

Potem bodo videli Sinu človekovega
piti v oblakih neba z veliko močjo
in veličastvom. Luk. 21, 27.

Z današnjo nedeljo smo nastopili novo cerkveno leto in sicer adventno dobo. Advent se po naše pravi »prihod«, in ima to ime zategadelj, ker naj se v tej dobi pripravljamo na prvi prihod Zveličarjev, na njegovo blagodarno rojstvo. Štirje tedni adventnega časa pa naj nas spominjajo na onih 4000 let, ko so vsi pravični stare zaveze tako željno hrepeneli in zdihovali po obljubljenem Odrešeniku. Da pa sv. cerkev adventno dobo praznuje v vijolčnati barvi, da nam v sredah in petkih zapoveduje post in obhaja v tem časa celo kvaterni teden, stori iz tega namena, ker želi, da bi se verniki v adventnem času z gorečnejšo molitvijo, s postom in zatajevanjem ter s prejemo sv. zakramentov pripravljali na rojstvo Kristusovo v svojih srcih, da bi nam bil vsled te spokornosti pri svojem drugem prihodu k sodbi milostljivi sodnik. Da bi nas torej sveta cerkev z zveličanskim strahom presunila, veli nam premišljevatí najresnobnejšo resnico sv. vere o končanju sveta in vesoljne sodbe. Vsled tega sem že pred tednom govoril, da bo vesoljna sodba pred vsem drugim zategadelj, da bo sodnik, Jezus Kristus, sam pred vsem svetom poveličan, njegovi sovražniki pa pred vsem svetom vekomaj osramočeni. Danes pa bomo zopet dalje premišljevali, da bo vesoljna sodba nadalje zategadelj 1. da bodo dobri in pravični pred vsem svetom poveličani, hudobni pa in krivični vpričo vsega sveta osramočeni in 2. naj nas strah in groza pred vesoljno sodbo vse spodbada, da se nanjo svoje žive dni prav pripravljamo. Zvesto me poslušajte!

1. Pred tednom sem vam pokazal, koliko zasramovanja in poniževanja je imel prestati Sin Božji od judov, paganov in krivo-
vercev, in koliko ga ima od grešnikov in neznabožnih kristijanov še dandanes pretrpeti, sodnji dan pa da mu bo vse to zasramovanje, poniževanje in preklinovanje povrnjeno vpričo vsega sveta v neskončni meri. — A tudi pobožni in pravični kristijan ima isto poniževanje, zaničevanje pretrpeti, kakor njegov mojster in gospod. Sam nam je naprej pravil. *Hlapec ni veči kakor je*

njegov gospod; kakor so mene *preganjali*, tako bodo tudi vas *preganjali*. (Jan. 15, 20.) Dobri in pravični je torej sovražen in *preganjan*, kakor njegov gospod. Zasramujejo, zmirjajo, kolnejo, zaničujejo ga, kakor so njegovega gospoda. Kmalu ga svet imenuje hinavca, kmalu svetohlinca; sedaj tercijala, sedaj bedaka in mračnjaka. Vsa njegova dobra dela, njegove molitve, zatajevanja in pokorila, njegove poste in odrekovanja zna svet osramotiti. Z malo besedami: Dobri in pobožni kristijan prejema od sveta zasramovanje in zaničevanje. Temu nasproti obhaja grešnik in brezbožnik na tem svetu svoje zmagoslavje. On je, ki se sam na svetu povišuje in katerega tudi svet časti in povzdiguje zato, ker za ta svet živi. Okoli njega se zbira truma jednako mislečih, ki ga časti za svojega malika in mu kriči slava! in živijo! še posebno, dokler jih napaja pri svoji bogati mizi. Ali ima pa mar vekomaj to tako ostati? Ne, kristijani! Prišel bo čas, ko bo Gospod pravico skazal tem in onim in se bo izpolnila njegova beseda, ko je rekel: *Poslednji bodo prvi in prvi poslednji in kdor se sam povišuje bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan*. (Luk. 14. 11.) In ta čas — bo dan vesoljne sodbe. Takrat se bodo od sveta zaničevani pravični svetili kakor solnce. Njih čednost bo blestela kakor čisto zlato, a onih napak, katere jim je svet prisojeval, ne bo nikjer nobenega sledu. Dopadenje Božje se jim bo nasproti smejalo in veljale jim bodo sodnikove besede: *Pridite! oblagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, vam pripravljeno od začetka sveta*. (Mat. 25, 34.) Ker ste bili zvesti do konca, prejmite krono življenja. Tako bode pravični prejel svoje plačilo, tako bo zaničevani povišan, zadnji bo prvi, poniževani vekomaj povikšan.

Kaj bo s hudobnežem, ki je na svetu obhajal svoje zmage? — Vse je minilo, vsa njegova potuhnjenost, priliznjenost, zvižajnost je odkrita. Njegova hudobija je zatemnela, kakor noč in njegovi grehi ga obdajajo, kakor peklenske pošasti, ves svet vidi nad njim znamenje in pečat večnega pogubljenja, in sodnik srdito nad njim zagromi: *Poberite se spred mene, vi prokleti, v večni ogenj!* Da, hudobneži sami bodo tisti dan sebi v prokletstvo in pravičnim v spričevanje pripoznali, kakor se bere v bukvah modrosti, rekoč: *Ti so, katere smo nekđaj zasramovali in jih imeli v šalo in posmeh. Mi neumni smo imeli njih življenje za nespamet in njih konec za nečast. Poglejte! kako so sedaj prišteti med otroke Božje in njih delež je med svetniki. Mi pa smo zašli od poti resnice in luč pravičnosti nam ni svetila*. (Modr. 5, 3.) O koliko osramotenje! Koliko

ponižanje za hudobneže! Sodni dan bo dan pravičnosti božje! — dan plačila za dobre in hudobne.

2. Zato naj nas pa ta strah in groza sodnjega dne naše žive dni spodbada, da se za ta dan prav pripravljamo.

Slišali ste, da nas vseh čaka dvojna sodba, prva precej po smrti, o kateri pravi apostol: *Vsakemu človeku je postavljeno jedenkrat umreti in potem pride sodba.* (Hebr. 9, 27.) in pa velika vesoljna sodba, o kateri govori sv. evangelij: *Potem bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.* (Mat. 24, 30.) Razloček med tema sodbama je ta, da bode pri prvi sodbi Bog sam vsakega človeka posebej sodil, pri zadnji sodbi pa bomo vsi skupaj, kolikor nas je in bode živelo od Adama do poslednjega človeka, celo vpričo angeljev Božjih, sojeni. Pri obeh teh sodbah bo sklenjena razsodba, da duša takoj po smrti telesa nastopi svoje plačilo ali svojo kazen, poslednja sodba pa bo zategadelj, da bo pravičnost Božja pred vsem svetom odkrita in da tudi telo človekovo prejme plačilo ali kazen za svoja dobra ali huda dela.

Misli sedaj, kristijan! dušo grešnikovo pri teh obeh sodbah. Pri prvi sliši razsodbo: *Poberi se spred mene, ti prokleti, v večni ogenj!* Pri drugi sodbi ta razsodba ne bo nič spremenjena, ampak le ponovljena in grehi vsakterega bodo vpričo vseh ljudi in angeljev odkriti. Razodeta bo tista goljufija in krivičnost, ki jo je človek storil na skrivnem, da živa duša ni mogla zanjo vedeti, in marsikateri, ki je na svetu veljal za pravičnega, bo tam vpričo vsega sveta razodet za krivičnika in goljufa. Marsikateri uboj in umor, ki je bil na tem svetu skrit in zatajen, bo takrat prišel na dan, kakor ubijalec in morilec, ki ga je doprinesel. Na svitlo bodo prišli vsi najgrši grehi, nečistosti in nesramnostij, vsi grehi zakonskih postelj, vsa prelomljenja zakonov. Razodete bodo vse skrivne nakane in vsa zalezovanja, vse laži in obrekovanja potuhnjenecv in Iškarjotov zoper nedolžne duše; vsa rotenja, preklinjevanja, pridušanja in krive prisege — vse, vse bo vpričo vseh ljudij in angeljev jasno, kakor beli dan — vsem tem in Bog ve, koliko še drugim bodo veljale besede: *Poberite se spred mene, vi prokleti, v večni ogenj.*

Zatorej kristijani, mislimo že sedaj žive dni pogostoma na to strašansko sramoto, sodni dan, ko bodo grešniki vpili: *Goré, padite čez nas! Hribje, pokrite nas!* Mislimo vže sedaj žive dni na

še strašnejšo sodbo Božjo nad grešniki, ki pojdejo z nepopisljivim jokom in tuljenjem v večni, peklenski ogenj! Pred očmi naj nam bo vedno čez vse strašna beseda: večnost, večnost, ki nima ne konca ne kraja. In vse to naj nas varuje greha in spodbada k dobremu, da grozi in strahu sodnjega dné uidemo in pridemo na desnico sodnikovo ter zaslišimo vesele besede: *Pridite vi blagodarjeni mojega očeta, in posedite kraljestvo, vam pripravljeno od začetka sveta!* Amen.

M. Torkar.

Priložnostni govori.

I. Sv. Martin, pravi krščanski rodoljub.

Dobrote deléc je hodil okrog.

Dej. ap. 10, 38.

Pred kakimi petindvajsetimi leti sta bila v Rimu dva častnika pri duhovnih vajah v cerkvi posvečeni sv. Evstahiju. Jeden vojščak je bil doma iz Avstrije, in je kot poročnik služil pri konjiki; drug je bil iz Francoskega, ter je kot stotnik služboval pri papeževih vojaki. — Francoz je sedaj menih in generalni opat ali prednik v ostrem redu trapistovskem; Avstrijanec, grof Schönborn, pa je danes kardinal in nadškof v Pragi na Češkem. Oba bivša vojščaka sta se zopet nedavno našla v Rimu, kjer sta se bila videla pred petindvajsetimi leti.

Ko sem to bral, mislil sem: čudna so res pota božje previdnosti! Dva nekdanja kraljeva vojaka, sta postala Kristusova vojaka, in na tako visoko - odlični stopinji. Pa prišel mi je v misel tudi sv. Martin, češ, kaj ni bila s sv. Martinom ravno taka? Bil je tudi on nekdanja cesarski vojščak, potem pa je postal vojščak Kristusov in celo škof! Bil je pa sv. Martin v resnici vrl vojščak Kristusov. — O Kristusu nam pové sv. apostolsko dejanje, da je povsod, koder je hodil, dobrote delil. Vse njegove stopinje so bile z dobrotami zaznamovane. Tu je bolnike ozdravljaj, gobove očiščeval, drugod zopet dajal slepim pogled, gluhim posluš, mutastim govor; sedaj je mrtve obujal, sedaj grešnikom grehe odpuščal. Kako prav ima sveti pisavec, če pravi o njem: *dobrote deléc je hodil okrog.* —

Pa glejte, v tej zadevi mu je sv. Martin vreden naslednik! njegov pravi učencec, ves vnet za blagor ljudi in zveličanje duš, bil je v resnici pravi krščanski rodoljub. Poglavitna čednost, v kateri se nam kaže zvestega posnemalca Kristusovega, je bila

njegova v živi veri delavna ljubezen do bližnjega. Tudi o njem veljajo besede: *dobrote deleč je hodil okrog*. — Zato je pa tudi njegov spomin blagoslovljen med ljudmi. In ker mi ravno danes obhajamo spomin tega vrlega vojščaka Kristusovega, velikega Turskega škofa, premišljujmo, kako po pravici veljajo njemu besede: *dobrote deleč je hodil okrog*, ali z drugo besedo, kako se je skazal sv. Martin v resnici pravega krščanskega rodoljuba!

1. Sv. Martin je bil velik dobrotnik ljudi. Bil je usmiljenega srca do revnih, ubogih in potrebnih. Znano vam je, kako je v svoji mladosti kot vojščak nekemu beraču pri Amienskih vratih v hudi zimi podaril polovico plašča. Ker mu ni imel kaj drugega dati, vzame meč in preseka plašč na polovico, s katero ogrne reveža, ne zmeneč se za posmeh svojih tovarišev. S tem blagim delom je pokazal že v mladosti svoje blago, človekoljubno srce.

2. V njegovem življenju se tudi bere, da je obudil tri mrtve v življenje. Pa zakaj jih je obudil? Gotovo iz usmiljenja in ljubezni, da bi bil s tem njim pomagal, ki so še živeli. Če je pa še imel milost mrtve obuditi k življenju, smemo po vsej pravici sklepati, da je mnogim bolnikom rad pomagal v njihovih stiskah in bolečinah, kar sv. cerkev v svojih molitvah ob njegovem godu sama spričuje (pr. II. noct. ant.). Kakor je Kristus bolnike ozdravljaj, tako je tudi sv. Martin po njegovem vzgledu, bolnikom dobrote deleč, hodil okrog.

3. Ker je pa še večja dobrota na duši slepega ali mrtvega obuditi k pogledu in življenju, zato vidimo, da se je sv. Martin, kot škof, zlasti trudil spreobrniti nevernike k pravemu spoznanju, ter grešnike k Bogu. Storil pa je to s podukom in molitvijo.

a) Kristus ni samo zato bolnike ozdravljaj, da bi jim bil zmanjšal telesne bolečine, temveč, da bi jih bil s čudeznim ozdravljenjem pripeljal k pravemu spoznanju in k večnemu cilju in koncu, t. j. k zveličanju. Zato se je toliko trudil po noči in po dnevu in pri vsaki priliki s podukom. Po njegovem vzgledu se je trudil tudi sv. Martin, kot škof, s podukom bližnjemu pomagati v dušnih potrebah, ker je dobro vedel, da človeku nič ne pomaga, če ima celi svet, če je pa na duši slep in v temi zaradi tega, kar mu k srečni večnosti pomaga. — In res! kaj pomaga obleči telo, če je pa duša brez pravičnosti in ljubezni božje? Kaj pomaga

telesu pogled dati, ker se bo okó zopet kmalu zaprlo s smrtjo? Dušne oči se morajo človeku odpreti, da spozna, da je s Kristusom resnica na svet prišla, in da je v njem hodila. Kaj pomaga hromovemu ozdraviti nogi, če ne hodi po potu božjih zapovedi? Kaj pomaga lačnega nasititi, ker se jednaka potreba zopet kmalu pokaže? Nasititi in napojiti se mora z jedjo in pijačo, ki za večno življenje redi! Kaj pomaga gluhemu ušesa odpreti, če pa glasu od zgoraj noče poslušati? Kaj pomaga telo k življenju obuditi, ker zopet kmalu zibne v prah? Duh človekov se mora obuditi k čeznaturnemu življenju v milosti božji za Boga! — In v tej zadevi se je pokazal sv. Martin pravega dobrotnika, velikega rodoljuba s svojim podukom. Njegovi govori so bili umni, polni moči in sladkosti, piše njegov življenjepisec. Zato je pa tudi sprebrnil toliko krivovercev in grešnikov, in pripeljal na pravo pot k Bogu. Povsod dobrote deleč je hodil okrog. Oznanoval in spričeval je pravo vero, in življenje po veri potrjeval s svojim vzgledom; ne tako kakor današnji lažirodoljubi, ki vedno in pri vsaki priliki dajejo brce verskim resnicam in naukom sv. cerkve, ter se bahajo, da so čisti rodoljubi, — ne rodoljubi, — temveč sovražniki, trinogi in grobokopi ljudske sreče so, ki bi radi ljudi spravili ob vero v Boga in ob najslajše upanje v nadzemsko življenje in pahnili jih v večno pogubo! . .

b) Pravega rodoljuba se je nadalje sveti Martin pokazal z molitvijo. Kaj pa mislite, da moliti za bližnjega ni dobro delo? Kdo pa je več in bolj pobožno molil, kot sv. Martin? Molil je po noči in pri delu. Vsaj pravi sv. cerkev o njem, da je imel oči in roke vedno v molitvi povzdignjene, in da ni dal pokoja svojemu duhu z molitvijo. Kdor pa toliko in tako moli za blagor in zveličanje ljudi, kaj ni ta res pravi rodoljub? . .

4. Rodoljubno srce sv. Martina se vidi še zlasti iz obnašanja do svojih sovražnikov. Nikdar jih ni sovražil, temveč le žaloval nad njihovimi pregreški.

Jeden izmed njegovih tovarišev ga je hudo sovražil in grdo zoper njega govoril, ter mu še celó s silo žugal, ker ga je večkrat svaril. Martin pa vse mirno trpi. In glejte, ravno to krotko in potrpežljivo obnašanje je njegovega nasprotnika tako ganilo, da je predenj padel in ga odpuščanja prosil. In sv. Martin je zagotavljal drugim, da se bo ta tovariš poboljšal, in da bo še njegov naslednik na škofovem stolu; kar se je tudi res zgodilo, — in tega sedaj sv. cerkev kot svetnika časti, — bil je sv. Bricij!

Kristijani! ali ne spoznate v takem obnašanju sv. Martina kot pravega vojščaka Kristusovega, kot vrlega krščanskega rodoljuba, ki ni hudega s hudim, — temveč z dobrim povračeval? . .

Tako je res sv. Martin povsod dobrote deleč hodil okrog. Povsod je duše reševal, učil, svaril, dajal lepe vzglede, razširjal božje kraljestvo in pomagal ljudem v nebesa.

5. Kakor pa se je sv. Martin v življenju, tako se je še zlasti ob smrti ni uri skazal vrednega učenca Gospodovega, kot vrlega rodoljuba. Ko ga mrzlica na smrtno posteljo položi, prosi Boga, naj ga reši umrljive telesne ječe, t. j. naj umrje. Ko pa njegovi učenci to slišijo, začno tožiti: Oče, zakaj nas hočeš zapustiti? Komu hočeš nas reveže izročiti? Glej, zgrabljivi volkovi bodo strgali tvojo čedo! — Po teh prošnjah ginjen prosi sv. Martin zopet Boga rekoč: Gospod, ako sem tvojemu ljudstvu še potreben, ne branim se dela. — Glejte kristijani! iz ljubezni do bližnjega, da bi jim še pomagal, je želel še živeti! Kaj ni tako rodoljubje zares krščansko in veliko, če si kdo živeti želi le zato, da bi pomagal bližnjemu?

Velik dobitnik ljudi je bil v resnici sv. Martin. Bil je vrl vojščak, ker se smrti ni bal, — pa tudi dela ni ustrašil! O blagor nam, če bi tudi mi mogli reči s sv. Martinom: Smrti se ne bojim, pa se tudi dela ne ustrašim! Da se pa mi smrti ne bomo bali, se tudi sedaj ne smemo dela bati, sedaj, dokler smo še pri močeh, sedaj, ko za svoje in svojega bližnjega zveličanje lahko kaj storimo. Pripravljajmo se torej vedno po vzgledu sv. Martina z dobrimi deli za srečno smrt; še le takrat se srečno umreti učiti, ko je že treba umreti, je prepozno! Že sedaj, dokler smo še pri zdravi pameti in močeh, skušajmo sebi, svetu in grehu odmreti, da bomo tudi mi na smrtni postelji lahko zavrnili hudobnega duha, če nas bo skušal motiti, kakor ga je zavrnil sv. Martin, rekoč: Beži od mene hudoba, jaz tega greha, s katerim me plašiš, nisem storil, — ali pa sem se ga že čisto spokoril! O da bi se o slehernem izmed nas po naši smrti moglo tako reči, kakor se mora reči o sv. Martinu: »Dobrote deléč je hodil okrog, bil je pravi krščanski bogoljub in milosrčni rodoljub!« Amen. Andr. Šimenec.

2. Nagovor pri blagoslovljenju križa.

Predragi v Kristusu Gospodu! — Prav redka in pomenljiva svečanost nas je privabila danes semkaj na prijazen hribček, pred pošteno hišo spoštovane rodbine L. Pobožno se hočemo udeležiti slovesnega blagoslovljenja, ki ga izvršim v imenu božjem in s pooblaščenjem svojih višjih po obredu sv. cerkve nad podobo novega križa, katero sta vsled obljube dala postaviti bogoljubna zakonska N. in N. L. Preden pa v imenu Njegovem, ki nam v zveličanje visi na tem veličastnem znamenju, začnemo sv. opravilo, spregovorim vam nekaj besedi o pomenljivosti tega častitljivega kipa, kojemu hočemo z blagoslovom svete cerkve podeliti še le pravo vrednost.

Komu izmed vas pač ni znano, kolikega pomena je znamenje sv. križa za katoliškega kristijana? Kakor se papež odlikuje po svoji tiari, cesar po svoji kroni, kakor duhovnika spoznamo po njegovi obleki, vojaka po njegovi vojaški opravi, tako se spoznava kristijan po znamenju sv. križa. In če sv. apostol Pavel pravi o presvetem Imenu Jezusovem, da je to ime nad vsa imena, rečemo tudi lahko, da je znamenje sv. križa nad vsa znamenja. In če veliki apostol trdi, da zunaj presvetega Imena ni zveličanja, lahko to trdimo tudi o znamenju sv. križa, kajti ravno na tem znamenju je poveličal ljubi Jezus svoje ime. In to znamenje, pred katerim sedaj stojimo, namenjeni mu podeliti sv. blagoslov, to znamenje, ki je podoba ravno tistega Kalvarijskega križa, raz katerega je tekla živa in prava Jezusova presveta rešnja Kri, to častitljivo znamenje, pravim, je za nas tako pomenljivo, ker je z našim življenjem od zibebe do groba v najožji zvezi. Le poglejmo predragi! v življenje človeško in kmalu nam bo jasna ta resnica. Življenje človeško tako radi delimo na štiri dôbe, in vsaka ima svoje križe in v vsaki dôbi je križ človeku najslajša tolažba.

Prva je otroška dôba, dôba radosti in nedolžnega veselja. Druga je mladeniška dôba, dôba volitve stanu. Tretja je možka dôba, dôba skrbi in četrta dôba sive starosti, dôba bridkosti.

1. Otroška leta smo imenovali čas radosti, čas veselja. Motili bi se pa, ko bi mislili, da nedolžnemu otroku sije le vedno solnce radosti, da mu nobena žalost ne kalí pomladanskega veselja. Saj nam je že glasni jok novorojenega deteta najzanesljivejši svedok

njegovega ranega trpljenja. In ko dete raste, rastejo ž njim tudi križi in trpljenja. Da ne more še hoditi, da še ne zna govoriti, da si v svoji slabosti samo ne more pomagati, ali niso vse to križi in težave otročjih let? K temu še pridejo razne otroške bolezni, ki so v tej dobi toliko hujše, ker dete še potožiti ne more, ter tako ostajajo tudi najbolj ljubečemu materinemu srcu prikrite. Zato pa, krščanske matere, učite že svoje otroke delati sv. križ, ko jih držite še na rokah, da jih tako rano seznanite s tem nebeškim tolažilom!

In ko otrok začne v šolo hoditi, povabi ga tudi nebeški učenik že v šolo križa rekoč: *Kdor hoče za menoj hoditi, naj zataji sam sebe, naj vzame svoj križ na-se in naj hodi za menoj* (Mark. 8, 34.); tudi v šolski dôbi je križ človeka najsvetejši tovariš. Kako huda je šolska dôba za otroka, kojemu je Bog podaril le jeden sam talent, koliko se mora mučiti z učenjem; vrh tega pa ga še čaka v šoli zasmehovanje in kazen. Da mora hoditi cele ure daleč v šolo, prenašati po zimi mraz, po letu vročino, mnogokrat stradati itd., vse to so križi in težave šolske mladine. Zato pa mila učeča se mladež! ne pozabi večkrat spoštljivo ozirati se na znamenje sv. križa, ki ga imaš doma v vaši krščanski hiši, ki ga srečaš skoraj na vsaki poti, ki te pozdravlja, ko vstopiš v šolsko sobo! Pozdravi ga tudi ti prav spodobno ter prosi milega Jezusa na križu, naj ti, kakor nekdanj apostolom, pošlje Tolažnika sv. Duha in z njim njegovih sedmero darov, dar božje modrosti, dar nebeške učenosti, zlasti dar sveta, da si veš pravo izvoliti, ko nastopiš drugo dôbo svojega življenja.

2. Druga dôba je mladeniška dôba ali kakor smo jo imenovali dôba volitve stanu, ker si tu človek voli svoj stan ter se odloči za celo bodočnost. Lepa jutranja zarja oznanuje lep dan in srečno izvoljen stan prerokuje mladeniču in deklici srečno prihodnost. Kakor pa se nobeden človek ne more imenovati pred smrtjo srečnega, tako se tudi cvetoči čas mladeniške dôbe ne dá misliti brez križev. Šolski nauki, s težavo pridobljeni, so kmalu pozabljeni; različne strasti v srcu mladeniča in deklice ošabno vzdigujejo svojo glavo in hude skušnjave se lotijo rahlega, mladega srca. V tem boju skušnjav in strasti pa naj bi si mladenič, naj bi si deklica izvolila svoj stan, od katerega zavisi vsa časna in gotovo tudi večna sreča. Kdo je tu, ljuba mladina, zopet tvoj najzvestejši vodnik? Ozri se na sveti križ, raz katerega ti tvoj nebeški Učenik kliče: *Hodi za menoj!*

Ko se je cesar Konstantin napotil na vojsko zoper mogočnega sovražnika Maksencija, obljubil mu je Bog sam zmago po znamenju sv. križa, katero se mu je prikazalo na nebu in po besedah zraven zapisanih: In hoc signo vinces! V tem znamenju boš zmagal. Jednako tudi jaz tebe, krščanska mladina, morem zagotoviti zmage. In hoc signo vinces. V tem častitljivem znamenju boš premagala vse nevarne sovražnike. S svetim križem oborožena boš premagala vse poželjenje mesa in oči, ter zatrla napuh življenja, s tem znamenjem boš pomirila vse burne strasti, pokončala vse hude skušnjave ter zadobila v svoje razburjeno srce zopet oni sladki nebeški mir, ki ga svet dati ne more.

3. Kako naglo pač pridejo in preidejo dnevi našega življenja, in z vsakim dnevom pridejo novi križi za revnega trpina v solzni dolini. Tretjo — možko — dôbo našega življenja smo imenovali dôbo skrbi. In po pravici! Med tem, ko otrok ne more še skrbeti, in mladenič, deklica ne zna še skrbeti, naložene so vse skrbi na moža in ženo. Skrb za-se, skrb za svoje, skrb za dušo, za telo, za živež, za obleko, za stanovanje, skrb za sedanost, za prihodnost tlači ubogega moža dan na dan od ranega jutra do pozne noči. V resnici tu je treba možkega križa, t. j. žive vere in prav trdnega zaupanja v Jezusa križanega, da ne opeša toliko obloženo srce. In kakor mož, ima tudi žena svoje skrbi. Saj nam že imena: gospodinja, žena, mati, povejo, da tudi nji ne primanjkuje skrbi. Usmiljenja vredna je kot gospodinja vsaka, za katero je zanemarjeno gospodarstvo, ki gre le rakovo pot, težki križ pri hiši; še bolj milovanja vredna je žena, kateri je zapravljen surovi zakonski mož — križ; najbolj nesrečna pa je mati, ki ima svoj križ v porednih, neubogljivih otrocih, to ji greni življenje, ji spodkopuje ljubo zdravje, ter ji koplje rani grob.

Na svoji božji poti v Marijino Celje sem med drugimi znamenitostimi obiskal tudi ondotno pokopališče, ogledoval si prelepe nagrobne spomenike, ter prebiral različne, deloma zelo zanimive spominske napise. Zmed mnogih prelepih napisov ostal mi je jeden sosebnost v spominu, ki ga je dala napisati mati svojemu jedinemu otroku, in v katerem bridko toži svoje bolečine. V slovenskem bi se glasil tako-le: »V trpljenju sem te porodila, — s težavo sem te odgojila, — z bridkostjo sem te zdaj zgubila — in solzna v grob te položila.«

Tako, dragi v Kristusu, lahko joče in toži vsaka mati, vsaki oče, ki imata nepokorne otroke. Kajti nehvaležni otroci so starišem

večja žalost, nego mrtvi otroci, samopašni, svojeglavni otroci so starišev mrtvaška lopata.

Pa preubogi stariši, ki imate take malovredne otroke, žena, ki te skrbi slabo gospodarstvo, ki ti greni življenje nesrečni zakon, mož, ki ti težijo rame tisočere skrbi, bodete li obupali? ne! Glejte, v svojih rokah nosite krščansko tolažilo, sv. rožni venec in na rožnem vencu znamenje zmage — sv. križ. Vzemi ga v svoje trudne roke, krščanski mož, pritisni ga na svoja materinska usta, krščanska žena, in Jezus — krona mučenikov — bo vajina tolažba.

4. Četrta dōba našega življenja je prav dōba križa, dōba trpljenja. Prav primerno smo jo torej imenovali dōbo bridkosti. Starček, naslonjen ob palico, se le težko pomiče še dalje, telesne moči ginejo, in kakor je drevo v zimi izpostavljeno vsem nezgodam, tako obiščejo človeka v starosti razne bolezni. K temu pa pride dušno trpljenje! stari dolgovi težijo, vest očita zarad pretečenega življenja, krivice še niso popravljene, škoda ne poravnana, staro sovraštvo še ne odpuščeno. Kam hočeš iti, starček, v tem žalostnem stanu! Glej v svoji roki nosiš leseno palico, ki naj te spominja na les svetega križa. Ozri se skesano na Njega, ki je pripravljen dati delavcem v najstjuri uri še dostojno plačilo!

V človeškem življenju so le štiri dōbe; peta je že v večnosti. Na peto dōho nas bo spomnil oni križ, ki nam ga bodo podali z mrtvaško svečo, oni križ, ki ga bodo nesli v sprevodu pred nami, ter oni križ, ki ga nam bodo zasadili na grob.

Blagor nam tedaj, ako smo preživeli prve štiri dōbe našega življenja v senci sv. križa, ter se vselej ravnali po naukih križanega Jezusa; potem nam tudi sodni križ strašan ne bo.

In tako vam hočem sedaj blagosloviti to pomenljivo znamenje sv. križa ter ga izročiti blagoslovljenega vaši skrbi. Prejmite le še mojo očetovsko zahvalo in pohvalo vsi, ki ste karkoli pripomogli, da se je oskrbela ta prelepa podoba. V prvi vrsti pa zadeva moja pohvala seveda bogoljubno rodbino L., katera ima največje zasluge za današnjo svečanost. Le jedno skrb bi še posebno priporočil vaši bogoljubni darežljivosti: da se namreč to prelepo znamenje ohrani za v prihodnje v sedajni lepoti, ter se po vsej moči varuje pred vsakim onečastenjem. In kadar bo ta-le roka, ki jo sedaj

povzdignem k blagoslovu, že davno trohnela v grobu, naj se na tem prijaznem hribčku še vedno lepo in častitljivo vzdiguje danes blagoslovljena znamenje križanega Jezusa, ki naj vse čase opominja popotnike na krščanski pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus!
— Na veke! Amen.

J. Rotner.

3. O novem katekizmu.

Pojdite in učite vse narode.

Mat. 28, 19.

Iz katekizma veste, po katerih znamenjih se spozna prava Jezusova cerkev. Katekizem pravi: Prava Jezusova cerkev se spozna po štirih znamenjih, in ta so: 1. da je jedina, 2. sveta, 3. katoliška ali vesoljna, 4. apostolska. Prvo znamenje Jezusove cerkve je torej njena jedinstvo, jedinstvo v poglavarju, v zakramentih in v veri. Najbolj očitno se v veri kaže jedinstvo svete cerkve. Zakaj sveta cerkev uči po vseh delih zemlje ravno tisto vero, ravno tiste nauke. Če kdo posluša pridige katoliških duhovnikov v naših krajih, ali pa v Ameriki, ali pa, reeimo, na Kitajskem, povsodi bo slišal ravno tisti nauk! Pridigarji sicer govoré v različnih jezikih, tudi pridige niso vse jednako sestavljene; ta pové s temi besedami, drugi zopet z drugimi besedami, nauki so pa povsod ravno tisti.

Sv. cerkev zelo skrbi za jedinstvo. Zato želi tudi v takih rečeh jedinstvi, v katerih ni jedinstvo neobhodno potrebna, in katere bi smele biti v vsaki deželi drugače urejene. Tako želi n. pr. sveta cerkev jedinstvi gledé na katekizme, če prav ni neobhodno potrebno, da bi bili vsi katekizmi vsega svetá jednaki. Da je le nauk v vseh katekizmih prav povedan, potem je pa že vse jedno, če imajo prav v kaki deželi malo drugačen katekizem, kakor v drugi. Vendar je želja sv. cerkve, da bi bili vsi katekizmi popolnoma jednaki.

Ta želja sv. cerkve je bila vzrok, da je letos prišel na svetlo nov katekizem, in da smo letos začeli v šoli učiti po novem katekizmu. Danes vam razložim nekatere stvari glede na novi katekizem, da se vam ne bo čudno zdelo, zakaj so škofje odpravili stari katekizem in so dali novi natisnit.

Kakor sem rekel, želi sv. cerkev jedinstvi v vseh verskih rečeh, kjer je le mogoče. Da bi ustregli tej želji

sv. cerkve, zbrali so se vsi avstrijski škofje na Dunaju in so sklenili, da bodo izdali v svojih škofijah nove katekizme; in — kar je najbolj imenitno — sklenili so, da morajo biti vsi ti novi katekizmi popolnoma jednaki v vseh škofijah. Ti katekizmi so že natisnjeni in so res čisto jednaki. Samo v tem se seveda ločijo, da so tiskani v raznih jezikih, sicer so pa vsa vprašanja in vsi odgovori popolnoma jednaki. Nobeden teh katekizmov nima daljših ali krajših odgovorov, kakor drugi; in v teh katekizmih ni samo nauk prav povedan, ampak tudi besede so jednako postavljene. S tem so avstrijski škofje zelo ustregli želji sv. cerkve, katera želi, da bi se katekizmi kolikor mogoče tudi v tem ujemali, da bi bile besede jednako postavljene v njih.

Veliko bolj pripravno bo sedaj, ker se bodo vsi avstrijski katekizmi ujemali tudi v besedah. To bo posebno dobro za take, ki gredo po svetu, med Nemce, ali drugam. Če bo znal svoj domači katekizem, naučil se bo brž lahko tudi nemški ali češki katekizem, ker se bota oba katekizma tudi po besedah do pičice skladala.

Seveda največja korist novega katekizma je to, da se bo z njim podpirala jedinstvo sv. cerkve. To je velika korist; zakaj bolj če so jedini udje sv. cerkve, bolj trdno stoji sv. cerkev!

Mislim, da ne bo nobeden tako nespameten, da bi dejal: »Sedaj bo pa druga vera, ker je nov katekizem!« Kdor bi to trdil, dal bi samemu sebi spričevalo, da ni dobro poučen. Da, ko bi bil nauk kaj pokažen v novem katekizmu, potem bi bila res druga vera. Toda o tem se nobenemu škofu še ne sanja ne, da bi napačne nauke devali v katekizem! Tega se ni prav nič bati, ker škofje zelo vestno in natančno pazijo, da ne pride kaj napačnega v duhovske bukve in v katekizme, — ravno tako skrbno pazijo škofje na to, kakor papež!

Da bote videli, koliko se ločita stari in novi katekizem, vam bom povedal za vzgled dve vprašanji iz obeh katekizmov.

V starem katekizmu je bilo o angeljih povedano tako-le: »Angelji so zgolj duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa ne.« Novi katekizem pa pravi: »Angelji so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne.« Torej vidite, da tukaj ni nič drugega spremenjenega, kakor da so besede malo drugače postavljene, in da je v novem katekizmu odgovor bolj jasan.

Na vprašanje, kaj je sv. maša, odgovarjali smo po prejšnjem katekizmu: »Sveta maša je nekrvava daritev nove zaveze, vedni

spomin in ponavljanje krvave daritve, katero je Jezus Kristus opravil na križu.« Novi katekizem pa pravi: »Sveta maša je vedna daritev nove zaveze, pri kateri se Jezus Kristus nekrvavo daruje svojemu nebeškemu Očetu, pod podobama kruha in vina.« Tudi tukaj novi katekizem nič drugega ne pové, kakor stari. In veliko bolj jasno je to, kar novi katekizem pravi, kakor pa tisto, ki je bilo v starem.

Sploh, kolikor sem pregledal novi katekizem, zdi se mi bolj jasen in razumljiv, kakor prejšnji, in bo tudi za otroke lažji. Na tem pač nič ni, če je v novem katekizmu kak nauk z drugimi besedami povedan, kakor v starem! Glavna reč je nauk! Nauk mora ostati nepokvarjen, potem naj bo že beseda ta ali ona. Saj dobro veste, kako vi odgovarjate pri velikonočnem izpraševanju. Kako čudne besede spravi nekateri skup! Malokdo se dobi pri velikonočnem izpraševanju, ki bi odgovarjal prav s tistimi besedami, ki so v katekizmu. Toda nikomur ne rečemo, da kriv nauk pripoveduje, ali krivo vero uči, če ne odgovarja po besedah tako, kakor je v katekizmu. Samo takrat bi se komu reklo, da krivo vero uči, ko bi tudi nauk narobe povedal. Torej, glavna reč je nauk! Nauk mora ostati nespremenjen!

Še neki drug vzrok je, da smo sedaj dobili nov katekizem. Gotovo ste že dostikrat slišali, da se vsak jezik spreminja od časa do časa. Pred petdesetimi leti so n. pr. naši očetje nekatere besede drugače povedali, kakor mi govorimo. Tudi bukve so bile pred petdesetimi leti veliko drugače pisane, kakor sedaj. Vsak jezik se spreminja, in tako se spreminja tudi naš slovenski jezik. Ker se pa jezik menja, spreminjati se mora tudi katekizem. Take besede, ki pridejo iz navade, morajo se tudi v katekizmu izpustiti, sicer bi kmalu katekizma več ne umeli. In to je tudi veliko vzrok, da morajo škofje večkrat izdati drug katekizem.

Kdor bi se moral dandanašnji učiti po tistem katekizmu, ki je prišel na svetlo pred dvaindevetdesetimi leti, t. j. leta 1805. v Ljubljani, smejal bi se gotovo pri vsakem vprašanju, tako bi se mu čudno zdelo. Zakaj zadnjih 92 let se je naš jezik zelo spremenil.

Bral vam bom nekaj vprašanj iz tega katekizma, da bote videli, kako čuden katekizem bi sedaj imeli, ko bi zadnjih 92 let škofje nikoli ne bili spremenili katekizma. — V oddelku o ljubezni je vprašanje: Kaku se skaže lubezen proti Bogu inu bližnimu? Lubezen proti Bogu inu bližnimu se skaže skuzi deržanje deset zapoved. — Prvo vprašanje pri zakramentih se glasi: Kaj je en

zakrament? En zakrament je videoče znamenje nevideoče gnade, kateru je od Kristusa Gospoda našiga k našimu posvečenju gori-postavljenu. — In četrto vprašanje krščanske pravičnosti je: Koliku sort je greh? Greh je dvojni: 1. Poerban greh inu 2. Sturjen ali peršonski greh.

Ker vas ne mislim kratkočasiti, zato vam ne bom pripovedoval še drugih vzgledov iz tega katekizma. Samo toliko sem povedal, da sami vidite, kakšen katekizem bi še sedaj imeli, ko bi ga škofje nikoli ne spremenili. Noben katekizem ne more biti za zmiraj, ker se jezik neprenehoma spreminja. Tudi sedanji katekizem so izdali škofje zato, ker je bil prejšnji že nekoliko zastaran. Seveda prvi namen, ki je nagnil avstrijske škofe, da so izdali nov katekizem, bil je ta, da bi bolj utrdili jedinstvo med katoličani.

Torej, Bog daj, da bi novi katekizem res obrodil tak sad, kakor ga škofje pričakujejo od njega, in Bog daj, da bi se po novem katekizmu otroci ložje učili in več zapomnili, kakor poprej! Posebno pa moramo želeti, da bi otroci, ko vzrastejo, tudi v delih pokazali, da so se katekizem učili! *Vera brez del je mrtva!* Ni dosti, da kristijan le zna katekizem, tudi živeti je treba po njem. In to milost naj nam Bog dá vsem vkup, da bomo tudi živeli po naukih katekizma! Amen. J. G.

Pogled na slovstvo.

1. Premišljevanje o življenji našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dueve celega leta. Po o. Brunonu Vercruysse T. J., poslovenili lavantinski bogoslovci. I. zvezek (Od 1. prosenca do 30. roznika.). Maribor 1897. Natisnila »tiskarna sv. Cirila«. Cena 1 gld. 50 kr. — Imeli smo v rokah že marsikatero premišljevalno knjigo, ali navedena jih presega po vsebini in obliki, tako da lahko mirno rečemo: v novejšem nabožnem slovstvu ima le malo vrstnic. Pomenljivo jo imenujejo mili knezoškof lavantinski v »nadpastirskem dovoljenju«: »zlata vredno«. Ni čuda, da je v francoskem izvirniku tekom kratkega časa doživela 13 izdaj. Le hvaležni moramo biti gg. lavantinskim bogoslovcem, da so jo tudi nam Slovincem, ki se ne moremo ponašati z obilico premišljevalnih knjig, podali v tako čisti in lepi slovenščini. Snov je vzeta povečinoma iz življenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, kakor pové že naslov. In boljega temelja si noben pisatelj pač ne more izbrati. »Jaz sem luč svetla«, govori On sam. Sveti Matevž nas zopet opomni: »Jeden je vaš učenik, Kristus (8, 12.). In sv. Pavel

nas opominja srčno, da naj »apostola in vel. duhovna naše vere, Jezusa pre-mišljujemo (Hebr. 3, 1.). Vzornik naš je in mora biti Kristus. Milovanja vredni so le isti, ki Ga ne poznajo; zato mu ne morejo podobni postati in se ne zveličati; kdor ga pa pozna in premišluje, raste v čednostih do najvišje stopinje: v go-rečnosti za čast božjo, za zveličanje ljudi, v miroljubnosti, krotkosti, ponižnosti, pokorščini do Boga, v ljubezni do sovražnikov, sploh v vseh čednostih. Koliko duš je na pot popolnosti privedla Tomaž Kempčanova knjiga: »Hodi za Kristusom«, in naša knjiga kaže isto pot in se na to knjigo tudi večkrat sklicuje. Zato upamo, da bo tudi ta knjiga premnogo koristila, seособno še, ker so posamezna pre-mišljevanja kaj logično razdeljena in tudi neukim umljiva, kar navadno pogrešamo pri jednacih knjigah. Vsako premišljevanje je razdeljeno na tri dele, katerih vsak ima kratko, a jedrnato »premišljevanje«; potem: nauk, občutljaj, sklep. Pod črto pa daje bralcu zelo praktične navode, ki več koristijo kot kup teoretiških naukov o premišljevanju. Kaj dragocen je tudi še pristavek o pripravi na sveto obhajilo. — Duhovni sobratje, vzemite to knjigo, naj je vsakdanja vaša dušna hrana; v nji najdete tudi krasne, originalne osnove za pridige in priporočujte jo tudi ljudstvu. Naj Kristus zopet zavлада med nami in spoznanje njegovega življenja. Sv. Franc Ksaverij je vsak mesec z nova premišljeval celo Kristusovo življenje, da je tako imel osebo Jezusovo vedne pred očmi in v srcu in potem vredil svoje sveto življenje. Storimo tudi mi tako, kar nam bode tudi omogočeno s porabo te izvrstne knjige, namreč Kristusa spoznavati, ga posnemati: ut et vita Jesu manifestetur in corporibus vestris (II. Kor. 4, 10.).

R.

2. O stoletnici Vodnikovih „Lublanskih novic“, Spisal in izdal v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani Ivan Vrhovnik. V Ljubljani, 1897. Založil izdajatelj. Natisnili J. Blaznikovi nasledniki. Str. 90. Cena 50 kr. — Z veliko natančnostjo in trudoljubivostjo sestavljena zgodovina slovenskega časni-karstva prav primerno proslavlja prvi stoletni jubilej, odkar izhajajo časopisi v našem slovenskem jeziku. Od leta 1797 do 1897 je bilo vseh slovenskih časnikov 148, sedaj jih izhaja 54, mej njimi 26 v Ljubljani. Kako velik upliv v javnem življenju ima pač ta množica časopisov! Jedna prvih dolžnostij dušnih pastirjev je torej, podpirati dobro in zatirati slabo časopisje, kar pri vsaki priliki poudarjajo sv. Oče.

3. Kako ti je ime? ali vzorno življenje naših svetih priprošnjikov v nebesih. Za mladino. Spisal A. Kržič. Založilo »Katoliško društvo detoljubov«. I. Sv. Anton Padovanski, str. 48, cena 6 kr. — II. Sv. Jožef, str. 108, cena 8 kr. — »Knjižice z navedenim naslovom imajo prelep namen, otrokom predočevati prekrasne vzore svetniškega življenja. V prvi vrsti naj bi vsakdo natančneje poznal življenje in delovanje svojega patrona; zato imajo knjižice tudi kak naslov. Ob jednom pa naj bi po tej poti polagoma nastala obširnejša legenda za mladino, kateri ne pristuje vse, kar se opisuje v življenju svetnikov za odrasle ljudi.« »Duhovni pastir« je knjižici že naznanil, vendar jih zopet prav toplo priporoča, trdno prepričan, da dušni pastirji mladini ne morejo dati v roke bolj blažilnega berila, kot je življenje zvestih služabnikov božjih. Častiti gospodje, ki imajo pi-sateljski dar, naj pomagajo nadaljevati tako vrlo začeto delo, da dobimo kmalu slovensko legendo za mladino.